

ANUL IV. - No. 22
15 SEPT. 1928.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazit
și în Românul necinsit și înstrăinat!“

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine”
Apare la 1 și 15 a fiecărei luni

CUPRINSUL :

I. C. Cătuneanu : Soluția simțului popular.
Dr. Amos Frâncu : Memoriu în chestia Moților.
Șt. Peneș : „In jurul clasei mijlocii”.
Iustin Ilieșiu : Două cărți.
Sergflorin : Basarabia sau Palestina?
Org. L. A. N. C. — Cluj : Iuliu Karșai.
Dr. : Injosirea demnității universitare.
Un aderent : O vizită la organizațiile L. A. N. C. din județele Arad, Timiș și Caraș.
Arcaș : In legătură cu Societățile arcășești.
V. Pop : Din necazurile Maramureșenilor.
Un creștin : O întrebare dlui Prefect de poliție din Cluj.
Correspondență din Huedin.
N. Popa : Adevărul cu mâna pe Talmud, în ce privește pe Goimi.
Informațiuni : Inscierea în listele electorale. — Problema schimbării numelui. — Cine e Jidanul David Feldmann. — Reviste primite la redacție. — Studenții români se mișcă. — Dela organizația L. A. N. C. — Cluj.

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil : Dr. LAZAR ISAICU

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :
CLUJ, STRADA BOB N-rul 7.

TIPOGRAFIA NAȚIONALĂ S. A.
STR. REGINA MARIA N-rul 4.

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine”

Rubrica permanentă.

Pentru ca să se știe

Denunțăm din nou marelui public pe aceia, cari au apărat pe Jidanul GROEDEL în procesul cu Maramureșenii, de pe urma căruia sătenii de baștină și-au pierdut pădurile ce le aparțineau de veacuri:

Apărătorii, cumpărați cu banii lui Iuda, poartă numele:

EMIL HAȚIEGANU, deputat național-tărănist și profesor la Universitatea din Cluj.

MIRCEA DJUVARA, deputat liberal și profesor la Universitatea din București.

VALERIU ROMAN, proaspăt liberal, fost secretar general al L. A. N. C.

Cine ajută pe dușmanii României la bârfirea țării?

COSTA FORU, dela „anumita presă” și

N. GHIULEA, membru în partidul național-tărănist și profesor la Universitatea din Cluj.

Având în vedere, că Inalta Curte de Casație a adjudecat Jidanului Groedel 26.000 jugere în paguba Maramureșenilor, așa încât veneticul acaparator a ajuns proprietarul acestui latifundiu forestier, noi cerem cu stăruință, în virtutea legii agrare, ca imediat ce va fi ieșit din indiviziune Jidanul Groedel să fie expropriat la fel ca și ceilalți proprietari de păduri, pentru ca acele comune de pe valea Vișeuului, cari au dreptul după lege, să fie puse în stăpânirea pădurilor, ce le-au aparținut din moși-strămoși.

În discursul rostit la senat, în ziua de 22 Martie 1928, P. S. S. Episcopul Nicolae Ivan dela Cluj, la discuția generală a legii Cultelor (vezi revista *Renașterea*, organul oficial al Eparhiei, No. 14 din 1 Aprilie 1928) a atins chestiunea mizeriei Moșilor provenită din faptul că *pădurile de mult le-a tăiat dl. Tischler cu concursul binevoitor al politicianilor patentafi din Ardeal.*

Știi, onorate cititor, cine sunt „politicianii patentafi”, cari au ajutat pe Jidanul Tischler să despoaie pe Moși de averea lor strămoșească? Iată numele celor vinovați:

EMIL HAȚIEGANU, deputat național-tărănist și profesor la Universitatea din Cluj.

GHEORGHE LEON, deputat liberal și profesor la Universitatea din Cluj.

PETRE GROZA¹⁾, fost ministru averescan.

„INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ”.

¹⁾ **Notă.** În ce privește participarea fostului ministru averescan, facem următoarea rectificare: nu cu Jidanul Tischler, ci cu următorii Jidani și jidoviți, dl Petre Groza a ajutat să fie despoiați Moșii de averea lor strămoșească. Li scoatem la lumina zilei din registrul de firme dela Tribunalul Cluj vol. II, pag. 163 și vol. XI, pag. 212, așa cum stau împreună în Consiliul de administrație al societății forestiere „Călățele”; iată-i: Dr. Petru Groza deputat Deva, Gh. Nedelcu București, Hermei Sertil Wien, Dr. Emil Hațigeanu, Dr. Vasile Papp, Herman Sensieb, Kelemen Bernat, Weisz József, Zoltan Fényes, Otto Groedel [cel din Maramureș].

Soluția simțului popular.

Din prețuita revistă „Facla românească” ce apare la București, strada Vasile Lascăr No. 24, sub conducerea cunoscutului scriitor N. Casian, aflăm despre o afirmație jidovească ce nu poate rămâne fără răspuns.

În articolul intitulat „Poezia populară în acțiunea antisemită” (No. 30—31 din 19 Aug. 1928) se spune că Jidovul Schweig dela „Curierul izraelit” a susținut acum vre-o cinci ani, că „blânzii și bunii noștri țărani nu sunt antisemiți, dar Dnii Cuza și Paulescu îi otrăvesc prin răspândirea broșurilor” lor.

Această aserțiune ne dovedește și de astădată cum Jidanul, chiar când are pretenții de intelectual, falsifică realitatea spre a promova interesele rasei lui. Rândurile citate merită o mai apropiată analiză. Dacă ar fi vorba de faptul brut al denaturării adevărului, nu ne-am opri asupra unei minciuni mai mult, din viața poporului ce se pretinde „ales”. A minți, a înșela, a bârbi, a urî și a distruge sunt comandamente din morala talmudică, față de goimi. Nu minciuna jidovească pe care o vom spulbera cu un singur fapt, interesează, ci felul cum este prezentată publicului.

Observă, te rog Domnule cititor, cum caută să se strecoare în simpatia românească Jidanul mlădios și onctuos, încercând să șteargă deosebiri de rasă, pe care istoria universală nu le-a putut desființa, când scrie aceste rânduri: „blânzii și bunii noștri țărani”. Câtă prefăcută iubire față de neamul pe care îl ucide sistematic cu alcool, după ce prin camătă l-a dus la sapă de lemn; și în același timp câtă îndrăzneală nerușinată ca să scrii „țărani noștri”!

Cum ai ajuns, venetic iudaic, să-ți însușești identitatea cu poporul de baștină, ca să împerechezi aceste două cuvinte: „țărani noștri”? Ce legături ai tu cu omul necăjit al gleei străbune, ca să rostești posesivul „nostru”? Pe ce cale, mă rog, ai ajuns la această „nostrificare”?

Neamul tău, religia ta cu mesianismul ei neîmplinit care te împinge la dominația universală prin sugrumarea celorlalte națiuni, concepția ta despre lume, cea mai egoistă și sălbatic exclusivistă așa cum ți-a adâncit-o în suflet din generație în generație doctrina talmudică, toată viața rasei tale din trecut și aspirațiile de viitor, te fac să te ții departe, izolat, ca „popor ales” (!) de ceilalți muritori.

Așa fiind, pe cine vrei să înșeli, Jidane? Pentru ce zici: „țărani noș-

tri”? Pentru ce să nu ai curajul opiniei adevărate, pe care o practici în toate zilele și să spui: „victimele noastre”?

Acesta-i adevărul. Nu ai altă apropiere cu nația românească decât aceea ce există între muscă și paiangenul ce-i suge sângele.

Să nu credeți, Jidani din România întregită, că prin Constituția din 1923 v'ați instalat în sufletul poporului român. Documentul de acum cinci ani, coprinde o formală soluție, pe hârtie, pentru ochii străinătății. Sunteți cetățeni, dar nu ați înaintat nici cu un milimetru în simpatia poporului român. Din contră. Autohtonii se deșteaptă tot mai mult în fața problemei jidovești, pentru că îi simte apăsarea, cu tot cortegiul de suferințe și primejdii.

Așa fiind realitatea, cum îndrăznești Jidane să răspândești a doua minciună, că Dnii Cuza și Paulescu otrăvesc sufletul țărănimii cu broșurile lor antisemite?

Distinșii noștri fruntași nu au făcut decât și-au plecat urechea la glasul înăbușit al nației și după ce i-au denunțat cu bărbăție durerea pricinuită de parazitul iudaic, au formulat programul politic al L. A. N. C.

Antisemitismul nu este o invenție a unor spirite neastâmpărate, tulburătoare, biciuite de patima urii; antisemitismul este efectul firesc, deci inevitabil și fatal, al prezenței Jida-

nilor în căminul oricărei nații. Istoria dovedește exactitatea acestei afirmațiuni. Orecunoaște chiar Judeul Bernard Lazare în cunoscuta-i lucrare, apărută la Paris în 1894, intitulată: *L'antisemitisme, son histoire et ses causes*. Nu mai este nevoie de nici o demonstrație în această privință.

Totuși pentru a desvălui în mod incontestabil simțul antisemit al poporului nostru, amintesc un fapt precis, asupra căruia orice fruntaș politic român are datoria să mediteze.

Faptul caracterizează adâncul simț politic al poporului de dincoace de Carpați. Și anume: când s'a întins în Ardeal către sfârșitul anului 1918 volbura revoluției, care împreună cu armata română a măturat pentru vecii vecilor domnia maghiară depe aceste plaiuri românești, cea dintâi măsură de ordin practic, pe care a luat-o poporul dela țară, spre a-și îmbunătăți situația, a fost alungarea Jidanilor din coprinsul satelor românești.

Iată dovada celui mai curat și adânc antisemitism, nu inventat de doctrinari și propagat de „huligani” cum zic semiții dela „anumita presă”; ci izbucnind spontan din simțirea populară, plămădită în suferința îndelungată pricinuită de Jidani și descătușându-se conștient în singura soluție radicală a izgonirii parazitului din cuprinsul căminului strămoșesc.

I. C. Cătuneanu.

Memoriu în chestia Moșilor

Cluj, 25 August 1928.

Scumpe Domnule Profesor,

Văzând întrebarea, ce binevoiiți a-mi pune în articolul: „Prاف în ochii Moșilor” din Nr. 20/1928 al „Infrățirii Românești”, țin a Vă răspunde, că urmăresc neînduplecat desfășurarea chestiunii Moșilor. Drept dovadă îmi iau voie a Vă înfățișa memoriul înaintat în afacerea Tischler.

Primiți Vă rog, — pe lângă viile mele mulțumiri pentru atenția constantă, ce acordați cauzei Moșilor —, asigurarea neschimbatului meu devotament.

Amos Frâncu.

D-sale Domnului

Prof. I. C. Cătuneanu

Cluj.

Onorat Comitet Agrar,

În urma avizului Onor. Comitet Agrar Nr. 4780 din 28 Iunie anul 1928, făcându-se cunoscut că sub

Nr. 1519 din 1928 Mauriciu Tischler, Albert Bürger și soții au făcut cerere de revizuire în contra hotărârii Comisiunii județene din Cluj Nr. 98/928 privitoare la proprietățile lor din regiunea Ciucea, Vlădeasa și provocate fiind subsemnatele comune moșești din Munții Apuseni de a-și înainta în două luni memorii și acte, subsemnatele comune prin procuratorul lor legitimat Dr. Amos Frâncu avocat, înaintează în termen, constatând că procuratorul nu a primit acest aviz, următorul

MEMORIU

dimpună cu actele justificative citate.

I. Pădurile și pășunile din Munții Apuseni au fost reclamate în cursul secolilor ca fiind *ab antiquo* proprietatea comunelor moșești, dela cari le-a răpit statul dușmănos ungu-resc și magnații maghiari ca domenii private, între cari sunt și domeniile

baronilor Iosika, trecute pe prețuri de batjocură, în posesiunea actualilor speculatori de obârșie străină.

Pentru cunoscătorii de drept și istorie, este știut, că pădurile și pășunile din Munții Apuseni au format obiectivul alor zece revoluțiuni și a memorandumelor fără sfârșit la Curtea din Viena, dintre cari mai cunoscute sunt și în parte publicate memoriile lui Horia și Iancu.

Tot așa este cunoscut, că în revoluția din 1918 din Ardeal pentru Unire, Moșii au luat armele și prin legiunile lor (Ciuj și Alba-Iulia) au asigurat libera hotărâre a Ardealului Românesc de a se uni cu Țara Mamă și au facilitat intrarea armatei române până în regiunea Ciucea, tocmai acum discutată, fără nici o împușcătură, pe când Moșii, mai ales din această regiune, au plătit devotamentul lor cu o serie lungă de martiri, unii arși pe rug, alții asasi-nați între orori.

Au făcut aceasta Moșii deoparte împinși de tradiționala lor conștiință națională, de altă parte asigurați oficial prin conducerea revoluției, cum dovedește anexa, că *dreptul lor istoric* la păduri și pășuni integrale, va fi recunoscut de România liberatoare.

Intr'adevăr M. S. Regele Ferdinand în 1919 la Cluj și Câmpeni a repetat cuvântul salvator: „*Pădurile și pășunile din Munții Apuseni vor fi ale Moșilor*“.

S'a găsit, că prin legea agrară și cota ei de 7 juo. la păduri și 22 jug. la pășuni, se vor îndestuli revendicațiile Moșilor. În aplicare însă, grație mașinațiunilor expertului silvic Gh. Golgoteanu, inducând intenționat în eroare autoritățile agrare, cum este și cazul de față, s'au scutit, — împotriva legii agrare și a intențiilor legiuitorului, care vrea să dea cotă maximală în munți, pentru a crea prin păduri și pășuni comunale pe seama muntenilor, a căror existență depinde dela păduri și pășuni, condiții de existență, — s'au scutit imense teritorii de păduri și pășuni, în favorul proprietarilor și societăților de exploatare.

Văzându-se frustrați de beneficiile legii agrare și de dreptul lor istoric, Moșii au apelat cu doleanțele lor la Tron și la Guvern.

Nemuritorul Rege a răspuns: „Nu voi lăsa să piară pe Moși și nici dreptatea lor“.

Iar președintele Consiliului de Miniștri: Ion I. C. Brătianu de veșnică amintire, prin telegrama cunoscută, a luat angajament personal și în numele Guvernului, că se va face dreptate Moșilor și doleanțele lor vor

fi soluționate conform legii.

După asemenea antecedente s'a numit o *comisiune de trei miniștri* pentru cercetarea doleanțelor Moșilor și aceștia, cât pentru doleanțele în reforma agrară, au dat sub Nr. 914/927 al d-lui Ministru de Agricultură și Domenii, delegație unei comisii și în cauza plângerilor comunelor subsemnate pentru situația creată prin hotărârea Nr. 254/926 a onoratului Comitet Agrar în domeniul Tischler-Bürger, prin care hotărâre pe baza expertizei Golgoteanu-Popescu, s'a revizuit în principiu hotărârile instanțelor inferioare, cari observând cota legală, expropriase aproape integral, pentru păduri și pășuni, domeniul în chestiune.

Raportul depus și înaintat aici, sub 2 în copie, de comisie, conchide că hotărârea Nr. 254/926, a cărei parte integrantă o formează expertiza Golgoteanu-Popescu, dovedită cu documente publice, că nu corespunde stării faptice referitor la cele opt comune și nu a considerat peste tot vechea comună Poeni și nici noua comună Lunca Vișagului din acest masiv, este neexecutabilă, urmând să fie revizuită și casată.

Susținând comunele în întregime toate concluziunile de fapt și drept din acest raport, ele constată, că prin aceste sunt perfect combătute aserțiunile din cererea de revizuire ale lui Tischler și cons. și constată, că Guvernul prin Ministerul de Agricultură și Domenii a înaintat acest raport Onoratului Comitet Agrar pentru a pronunța cele legale, fiind la mijloc, (prin expertiză), erori esențiale și falș în acte publice.

Dar independent de această acțiune a Guvernului pe lângă Onor. Comitet Agrar, fiind evident din constatările oficiale silvice, că hotărârea Nr. 254/926 este dată numai în principiu și ca aviz, serviciul silvic al statului în conf. cu instr. din Ord. 13575 din 1922, chemat să aplice pe teren hotărârea 254/926 a Comitet. Agrar și-a depus sub titlul de „Proces Verbal“ la comisia de ocol chemată prin legea agrară de a executa hotărârile definitive, *opinia sa silvică*, prin care conchidea, că hotărârea Nr. 254/926 din motive faptice și de drept nu se poate executa fiind și de altfel numai principială ca aviz și că prin urmare pe baza dovezilor autentice anexate și la dosar și văzând că comunele Poeni și Lunca Vișagului au fost neconsiderate în procedura anterioară, urmează să se facă o complectare expropriindu-se terenele necesare pentru păduri și pășuni comunale, în favorul celor zece comune interesate.

Această opinie silvică și dovezile de fapt câștigate în cursul procedurii, au determinat Comisia de Ocol și Comisia Județeană să păsească la expropriere prin complectarea efectivă a hotărârii principiale Nr. 254/926 a Comitet. Agrar.

Intr'adevăr, prin hotărârea Nr. 254/926 S. Tr. din 18 Martie 1926 a Comitet. Agrar s'a admis exproprierea pădurilor d-lor M. Tischler și Bürger cu soția, „potrivit art. 24 și urm. și 32 și urm. din legea agrară“, și ca atare toate nevoile de păduri și pășuni comunale, a comunelor învecinate cu proprietățile de mai sus, urmau să fie satisfăcute din aceste proprietăți.

Pentru determinarea acestor nevoi Comitet. Agrar a luat în considerare raportul inspectorilor Golgoteanu și Popescu — Pera, pe baza căruia Comitet. Agrar prin hotărârea de mai sus decide a „dispune“ a se expropria suprafețele arătate în numita hotărâre.

Cu această ocaziune alegerea suprafețelor de expropriere se lasă „la acordul părților“ interesate.

Serviciul silvic urmând a defalca pe teren suprafețele de expropriat, constată, că lucrarea nu se poate executa din următoarele motive:

a) *Numărul capilor de familie* indicat în raportul inspectorilor nu corespunde cu realitatea, după cum s'a dovedit cu certificatele comunale depuse la dosarul înaintat Ministerului de Domenii de către Dir. silvică cu raport și ca atare nevoile de păduri și pășuni nu erau complet determinate.

b) *Cota stabilită* era prea mică în raport cu situațiunea comunelor dintr'o regiune muntoasă, unde existența locuitorilor se rezumă la creșterea vitelor și munca la pădure.

c) *S'au omis dela improprietărire comune*, cari nu puteau fi satisfăcute cu păduri și pășuni decât din proprietatea Tischler-Bürger.

d) *Numerile top.* indicate în hotărâre nu sunt corespunzătoare cu realitatea.

e) *Acordul nu s'a putut obține sub nici un motiv.*

Pentru toate aceste motive a dressat un proces verbal, ce l-a înaintat Comisiei de Ocol pentru expropriere Huedin, care urma să execute hotărârea Comitet. Agrar arătate mai sus.

Comisia de Ocol constatând, că din modul cum este redactată hotărârea prin întrebuițarea frazei de „dispune a se expropria“, nu poate fi considerată ca o hotărâre definitivă de expropriere, ci numai ca un *aviz*, constatând asemeni, că aceasta rezultă neîndoios și din fap-

tu, că prin hotărîre nu s'a determinat precis suprafața expropriată, — s'a sesizat și în consecință a dispus executarea hotărîrii Comit. Agrar în sensul, ca să exproprieze proprietățile de mai sus „în conf. cu art. 24 și 32 și urm. din legea agrară“, așa cum s'a decis de Comit. Agrar.

Comisiunea de ocol cu ocaziunea desbaterilor constată în adevăr, că raportul inspectorilor Golgoteanu și Popescu-Pera nu indică adevăratele nevoi de păduri și pășuni, așa cum glăsuște legea și verificând arătările din corpul procesului verbal depus de serv. silvic, constată, că arătările din acel proces verbal reprezintă *adevăratele necesități* a comunelor de Moți subsemnate din Munții Apuseni și având în vedere, că comisia nu este legată de raportul inspectorilor invocat mai sus, de vreme ce a constatat, că nu reprezintă adevărul și în consecință a declarat de expropriate suprafețele indicate în procesul verbal, cuprinzând opinia silvică.

Această hotărîre apelată și contestată de proprietari, se judecă din nou de Comisia Județeană din Cluj, care făcând aceleași constatări menține hotărîrea Comisiei de Ocol.

Ambele hotărîri ale instanțelor inferioare agrare, după ce legea agrară decretează hotărîrea comisiei Județene „definitivă“, au fost executate în teren, conf. procesului verbal anexat în original (3).

Astfel masivul de munte Tischler-Bürger, care din timp îndepărtat e leagănul și dreptul comunelor românești, strajă la trecătoarea Ciucea din Ardeal în ținuturile ungurene de altădată și care în extensiune de peste șasesprezece mii jug. a trecut din posesiunea magnaților răpitori cu o valoare de șaptezeci mii de coroane în posesiunea actualilor posesori revizionști, — a ajuns din nou în stăpânirea celor zece comune moștești, conform dreptului și legii agrare, isvorită din gura Marelui Rege Ferdinand și astfel este asigurată o modestă existență pentru Moții, ce se pot susține numai cu ajutorul acestor păduri și pășuni.

Astfel au înțeles comisiunile agrare inferioare și la data anterioară, în *conglăsuire cu opiniile silvice de atunci*, să facă dreptate legală Moților pentru *opt* comune, iar actualele comisii au făcut-o pentru *zece* comune, rămânând bine stabilit, că Onor. Comit. Agrar, Casația reformei agrare, indusă altfel în eroare prin datele false ale *expertizei Popescu-Pera* și fără a avea comunele prilej de a cunoaște acest act, *pentru care ne înscriem în fals*, a adus o hotărîre numai *principlală de aviz*, în

urma revizuirii cerute de proprietari, trimitând-o forurilor în drept pentru *complectare*.

Complectarea s'a făcut ca și în alte cazuri similare.

Astfel fiind antecedentele obiective de fapt și de drept, fiind soluțiile date de Comisiunile de Ocol și Județeană, evident în concordanță cu *hotărîrea Comit. Agrar 254/926, care e numai de natură principială și conține numai un aviz cu condiția rezolutivă a acordului părților*, cazul vine din nou la Comit. Agrar pentru îndeplinirea procedurii de reformă agrară. Comit. Agrar, (Casația de reformă agrară după legea Constantinescu) în cazul, că din nou se pronunță, rămâne cert stabilit, că a dat numai aviz, și numai în acest caz are loc o cerere de revizuire, ca formă, deși ca fond și legalitate nu este îndreptățită.

În caz contrar potrivit art. 81 din legea agrară, Comit. Agrar nu are căderea de a se pronunța încă odată, fiindcă dispozitivele Comisiei Județene în materie de executare le judecă ca *ultim for* cu titlul de contestație, iar contestația proprietarilor, care a numit-o și apel, a fost definitiv respinsă, și nici nu puteau fi atacate hotărîrile de complectare în executare a Comisiei de Ocol și Județene, prin cerere de revizuire.

Cum hotărîrea Comitului Agrar 254/926 este numai *indicativă* lăsându-se la acordul părților și *nu este imperativă*, după ce părțile chemate la conciliațiune nu au putut cădea de acord, orice om de lege și astfel și instanțele inferioare, ținând cont de noule fapte dovedite în cursul procedurii, cari anulau elementele neexistente de fapt ale expertizei Golgoteanu-Popescu, s'au pronunțat în textul și spiritul legii și a dreptății, și conform nevoilor de existență ale comunelor moștești.

II. Contra acestora caută proprietarii cu șurubării talmudice a înscena autoritatea „*lucrul judecat*“, invocând hotărîrea Nr. 254/926 a Comit. Agrar.

Cum în Comit. Agrar sunt magistrați, oameni de legi, ei nu vor putea fi induși în eroare prin intervertirea doctrinei și citate nepotrivite.

Nu este aici locul deci de a desvolta pe larg doctrina, ci este numai de a constata, că *exceptio rei iudicatae* are loc numai când *identitatea subiectelor din litigiu* este în cauză.

Este însă dovedit, că în hotărîrea Nr. 254/926 figurează numai *opt* comune, iar în hotărîrile actuale *zece* comune, adică în plus *Lunca Vișagului și Poeni*.

Prima condiție formală deci, pen-

tru res judicata, lipsește.

Lipsește și a doua condiție: hotărîrea Comit. Agrar nu este *nici imperativă* *nici executorie*, ci este numai un *aviz principial*, ca indicație pe baza unei expertize, *făcut dependent de acordul părților*.

Îndată ce este o *condiție rezolutivă* la mijloc și desacordul părților este dovedit, nu poate fi vorba de res judicata și cu atât mai puțin de o expropriere definitivă, fiindcă tocmai concepțiunea condiției rezolutive, exclude concepțiunea de „definitiv“.

Prin urmare este deplasată provocarea proprietarilor la art. 139 din legea agrară, altfel neaplicabil în materie de păduri și pășuni, fiindcă este dovedit că hotărîrea 254/926 prin dependența sa de acordul părților și conținând numai un aviz, nu conține o expropriere definitivă.

Economia legii agrare și constanta jurisprudență a On. Comit. Agrar dovedește că art. 139 se referă numai la moșie de câmp și nici într'un caz nu se referă la păduri și pășuni, care nici gramatical nu cad sub concepțiunea de „moșie“.

Faptul, că la un masiv de păduri și pășuni convergează mai multe comune limitrofe, în alte condițiuni decât la moșia de câmp, a determinat apoi nevoia, ca pentru fiecare comună să se întocmească o opinie silvică deosebită și să se aducă hotărîre deosebită în materie de expropriere.

Până atunci însă exproprierea nu este terminată, ci numai în curs, până când există o singură comună a cărei nevoi legale de pădure și pășune nu sunt îndeplinite.

Și în adevăr, de câte ori s'a semnalat, că mai sunt comune interesate la vre-un masiv, deși exproprierea în raport cu o comună a fost aprobată de Comit. Agrar, s'a operat noi exproprieri în continuare dela proprietar, fără a se putea invoca autoritatea lucrului judecat.

Drept caz tipic a jurisprudenței în această cauză invocăm hotărîrea anexată în extras copie, în pădurile și pășunile d-lui Gheorghe Bánffy la Răchițele sub Nr. 846/925, aprobată în întregime de Comit. Agrar.

Cerem ca să se prezinte Onor. Comit. Agrar, acest dosar și să se constate, că deși în procedura primă s'a expropriat până la Comit. Agrar terene de pădure și pășuni din masivul Bánffy numai pentru comuna Răchițele, ivindu-se *alte și noi comune* cu reclamațiuni de împroprietărire și alte constatări de fapt, decât cum era în expertiza insp. Golgoteanu, s'au expropriat dela proprietar din nou terene pentru păduri și

pășuni, nu numai, dar și comunei Răchitele i s'a dat în cursul procedurii a doua, din nou, *pe lângă cele vechi, alte terenuri în plus* pentru păduri și pășuni.

Astfel este complectamente elucidat, că până când într'un masiv sunt comune, cum este și cazul de față, cari n'au fost îndestulite cu păduri și pășuni conf. legii, *exproprierea nu este terminată*, este în curs, deci hotărîrea Nr. 254/926 tocmai fiindcă nu vizează toate comunele interesate, *nu conține expropriere definitivă, ci numai un aviz*, care prin instanțele inferioare se poate observa în raport cu nouele elemente de fapt dovedite prin expertiza comisiei Guvernului și în particular în urma delegațiunii date prin Ministrul de Agricultură, de lege, președintele Comit. Agrar.

În consecință pretextul lucrului judecat, invocat de proprietar în revizuire, nu-și are locul din motivele înșirate și din motivul, că On. Comit. Agrar prin hotărîrea 254/926 nu a făcut o expropriere definitivă, ci numai „dispune” să se exproprieze suprafețele luând și *acordul și avizul* părților în ce privește alegerea, situația, posibilitatea de folosință.

Cum acest acord nu s'a realizat și prin urmare nu există esența unei sentințe executabile după norma juridică: *Sententia facit legem inter partes*, Comisia de Ocol constatând desacordul și că nu a intervenit o expropriere definitivă, a trebuit să determine adevăratele nevoi și să dea o hotărîre în consecință.

Căzând astfel punctul 2 al cererii de revizuire, pretextul invocat la punctul 3 cade de asemenea pe considerentele de mai sus.

Întâmplarea, că procesul verbal depus de serviciul silvic nu este intitulat „opinie silvică”, nu constituie nici un argument de revizuire fiindcă după doctrină, nu titlul ci conținutul determină actul, după toate codurile din lume, iar procesul verbal din chestiune conține opinia silvică efectiv.

Nici raportul insp. Golgoteanu și Popescu luat în considerare în procedura anterioară nu este intitulat „opinie silvică”, ci este un simplu raport făcut în baza unei delegațiuni.

Dealtfel constatând, că opiniile silvice vechi, cari le-a înlăturat cu date dovedite false raportul Golgoteanu—Popescu, ajung aproape la aceleași concluzii cași actualul proces verbal al serviciului superior silvic, este evident că părerile sau opiniile serviciului silvic cerute prin legea agrară, la determinarea pădurilor și pășunilor comunale, nu sunt ținute a se intitula „opinie silvică” ci ele pot fi scrise sub orice titlu de :

referat, raport, părere, opinie, etc. și astfel și „motivul” de revizuire dela punctul 4 cade.

În ce privește pretextul dela punctul 5, prin care se insinuă violarea art. 32. din legea agrară, cade și acesta pentru motivul, că toate comunele în cauză s'au folosit în trecut și s'au putut folosi în urma configurației geografice și economice, *exclusiv* de păduri și pășuni din proprietatea Tischler—Bürger, și aceasta stare de lucruri se desprinde ca *singura soluție și pentru viitor*.

Proprietatea Tischler—Bürger este singură, care înconjură comunele interesate în acest litigiu și nici într'un caz nu se putea trece cu această pădure cu 30—40 Km. până la proprietatea statului indicată de recurenți, fiindcă această împroprietărire a comunelor în cauză cu păduri și pășuni din proprietatea statului situată în județul Bihor ar fi rămas fără efect, comunele neputând folosi nici pădurile și nici pășunile *din cauza depărtării*.

Legea Agrară are la bază considerațiuni sociale și economice pentru țărâtime, nu ruina lor, deci indicațiile recurenților sunt numai *praf în ochii Moșilor* și suntem siguri, că nu vor putea impresiona pe un judecător imparțial.

Tot așa nu va putea impresiona pretextul excesului de putere inventat de recurent la punctul 6, fiindcă Comisia de Ocol nu face altceva, decât fixează prețul materialului lemnos, ce va rămâne și trebuie să rămână netăiat depe suprafețele expropriate pentru pășuni ca păduri, ca *protejare a solului* în sensul aliniatului 1 și 2 dela art. 16. din legea publicată în Monit. Of. 140 din 1924 și regulam. ei din Monit. Of. No. 85 din 1925.

Sunt cunoscute întregii obște românești pustiirile enorme făcute prin *revărsări de ape* pe Someș și Criș, pe urma defrișărilor barbare, rase provocate de Tischler și soții săi exploataatori.

Ar fi prin urmare, a expune toate pășunile și chiar vetrele comunelor la inundări, dacă acest material nu s'ar conserva pentru protecția pășunilor comunelor și siguranța întregului grup de teritorii din ținut.

Deși prețul nu era la 1913 în cadrul legii art. 50. și viitor, nici pe jumătate, serviciul silvic a majorat prețurile pentru materialul conservat ca pădure pentru protecția pășunilor.

Pretextul arătat la punctele 7 și 9 cad de îndată ce s'a constatat și prin procesul verbal anexat al delegației de experți al Guvernului și prin opinia silvică recentă, numită

proces verbal și prin două instanțe din fața locului și și prin certificatele oficiale depuse la Ministerul de Agricultură, că raportul insp. Golgoteanu—Popescu, nu arată realitatea ci o desfigurază.

La procesul verbal al delegațiunii numite sunt anexate câte un *certificat* pentru fiecare comună, prin care se dovedește oficial numărul capilor de familie existenți cum și *declarațiunea* comunelor că n'au fost cercetate prin insp. Golgoteanu și Popescu atunci când li s'a stabilit nevoile de păduri și pășuni, pe baza cărora s'a dat hotărîrea Comit. Agrar No. 254/926.

Rugăm cu insistență, ca procesul verbal cu data 8 Noemvrie 1927 și anexele ei, cari s'au înaintat la Ministerul de Agricultură și Domenii prin Delegația Guvernului, să se conexeze la dosărul actual.

Astfel apoi se va vedea netemeinicia argumentului adversarilor și temeinicia motivelor sătenilor.

În ce privește motivul dela punctul 8 al recurenților, comisiunile nu au violat art. 20 din legea agrară, ci au procedat așa cum au socotit de mai bine, făcând pe arbitru întrucât părțile n'au putut cădea de acord și a trebuit să procedă potrivit situației, ca să creeze păduri și pășuni viabile.

Pretextul revizionist dela punctul 10 cade prin faptul, că atât prin certificatele depuse de comune și înaintate Ministerului de Agricultură, cât și prin datele subliniate în procesul verbal al serviciului silvic se dovedește îndeajuns, că numărul capilor de familie din *Lunca Vișagului* nu s'a luat în considerare la comuna Vișag, deoarece dela 235 până la 387 capi de familie, este o diferență strigătoare, de mare, iar faptul se poate verifica oricând la fața locului, întrucât nimic nu poate fi schimbat.

În ce privește pretextul de revizuire dela punctul 11 nu am putea răspunde decât apreciind ca prefăcute naivități argumentările sale, întrucât românește a „dispune” înseamnă a *ordona*, iar Comit. Agrar nu-și putea ordona lui însuși singur, ci putea ordona numai autorităților în subordine.

Aceste autorități inferioare au aplicat legea și dreptatea făgăduită de Regele Ferdinand și Ion. I. C. Brătianu!

III. În ce privește pretextele de fapt invocate la cap. III de proprietari, aceste nu merită nici un răspuns, fiindcă tocmai prin aceste *manevre* caută a-și masca slăbiciunea de fapt și drept, când față cu sfânta dreptate și perfecta legalitate învoacă *spectre imaginare* ca „sgduiut

rea încrederii în lege, nesiguranța drepturilor și legilor țării, primejduirea Constituției și a existenței națiunii române" cari eculubrațiuni nici într'un chip nu au loc.

A apăra împotriva României și instituțiilor sale un pretins interes personal, mai bine zis un *gescheft* a acelora, cari de ani de zile cu ajutorul de tot felul de „experți“ căuta a vinde statului, în conștiința că Moșii stau înfipti în dreptul lor, terenuri expropriabile cu ajutorul unor politicieni, pe prețuri fabuloase ori prin schimbul pădurilor defrișate: este o înscenare atât de bizară, încât de un astfel de simulacru numai *coreligionarii lui Trotzki și Zinowiew* sunt capabili.

Țara Românească nu aceștia o pot apăra, ci vor apăra-o Românii, de sigur în rândurile întâi: *Moșii*.

IV. Văzând speculatorii revizionisti, că astfel de apucături meschine nu vor putea reuși de a crea atmosferă pentru tribulațiunile lor, — *D-I Tischler* prin un memoriu ulterior încearcă o *milogeală*, invocând altfel cu acte neautentificate, *mila* Comit. Agrar, zicând că el nu e „*bogatul*“ *Tischler* ci „*săracul*“ *Tischler* și s'ar afla în ananghie până la L 60 milioane datorii, dacă Moșilor li s'ar face dreptate prin reforma agrară.

Acest fel de argumentare, care nu are ce căuta unde e vorba de drept și lege, este ce se poate mai șubred, mai tendențios și mai semnificativ și se pare că și însutitul milionar, soțul său *Bürger A.*, *senatorul dela Mureș*, s'a jenat de a se ralia la acest fel de menevre.

Cât pentru *D-I Tischler*, dacă starea averii lui ar avea vre-o importanță în această cauză de drept și lege, atunci el ar fi trebuit să prezinte un *bilanț* complet și despre pasive și despre active și aceasta sub control de experți. Atunci s'ar fi văzut de câte sute de ori este activ *d-I Tischler* în milioane, și sub nume propriu și în societățile de exploatare create de el ori achiziționate prin el (*Râul Alb*, *Regatul Mare*, pe care l-a cumpărat în masivul *Banffy* cu 18 milioane etc.). Ca să se vadă cu câtă ușurință încearcă a frustra pe Moși, alăturăm în contact cu pădurile sale din masivul *Banffy* un proces verbal cu cadouri princiare (cazul dela *Răchițele*). „*Săracul*“ face „*daruri princiare*“?

Un om care se numește pe sine „*craiu munților*“ în megalomania sa, nu se jenează în asemenea condiții de a se înfățișa tot atât de sărac, cași când s'a pripășit în Ardeal. A reușit nu de a provoca *mila*, ci să dovedească că pe când Moșului

într'adevăr cerșetor, i se ia *perna*, *sumanul* și *săcurea* pentru restanțele de dări și contribuții, pe atuncia *Ad.-ția Financiară din Cluj* îl așteaptă de *trei ani* cu contribuții restante de *un milion și jumătate*, după dovadă produsă de *Tischler*.

Pe acest teren nu putem urma controversa, ci revenim ad rem și constatăm, că *Mauriciu Tischler* și soții sunt singurii proprietari mari din România Mare, cari până astăzi dispun de peste cincisprezece mii jug. cad. pădure neexpropriată în județul Cluj în masivul *Ciucea*, *trei mii jug. cad.*, sub firma „*Râul Alb*“ în masivul *Răchițele*, *trei sute jugere* la *Popfalău*, tot jud. Cluj, iar sub firma „*Regatul Mare*“ pădure cumpărată de *trei mii jugere*, toate aceste în jud. Cluj. Dar mai are și altele, vre-o șase mii jugere în jud. Satu Mare și un număr considerabil în jud. Mureș și Someș și de sigur și în alte județe, pe cari noi pentru moment nu le putem înșira, fiindcă *Tischler* cu încălcarea legii nu a făcut declarație, iar coordonarea nu s'a făcut.

Din toate acestea rezultă, că dreptatea făgăduită Moșilor de făuritorii României Mari, cere, ca legea agrară să se aplice în text și spirit și la domeniile private din jud. Cluj, cum s'a făcut dreptate în masivele statului din jud. Alba și Turda.

CONCLUZIUNI

V. Pentru motivele arătate mai sus și pentru motivele invocate de comisiunile pentru expropriere:

Cerein respectuos ca On. Comit. Agrar să binevoiască a respinge cererea de reviziune a proprietarilor *M. Tischler, A. Bürger* și soții și a decreta *menținerea* hotărârilor No. 98/928 a Comisiunii Județene-Cluj și No. 7/928 a Comisiunii de Ocol-Huedin.

În subsidiar rugăm, ca în cazul, când dato sed non concesso, motivele invocate de noi și de comisiunile de expropriere, nu s'ar accepta ca bază de drept pentru menținerea hotărârilor Comisiunii de expropriere Județene și de Ocol, atât pentru erorile esențiale, cât și pentru falșul în acte publice dovedite, procedura să fie suspendată și întreg dosarul să fie trimis *Parchetului* Tribunalului-Cluj pentru a se constata și sancționa, că raportul insp. Generali *Gh. Golgoteanu* și *Popescu* — *Pera* este un document falș și că elementele din acest raport, pe baza cărora s'a dat hotărârea Comit. Agrar No. 254/926 în cauză de expropriere a proprietarilor *Tischler, Bürger* și *Soția*, sunt falșe, cerând în consecință, ca numita

hotărâre, atât pentru erori esențiale cât și pentru falș în acte publice să fie casată, iar hotărârile Comisiei de Ocol și Județene să fie aprobate în întregime.

Cum atribuțiile de casație au fost transmise prin lege specială asupra Comit. Agrar, cererea noastră subsidiară se adresează On. Comit. Agrar, ca instanță de casație și tocmai pentru prestigiul acestei instanțe, din care fac parte și înalți magistrați, rugăm să se recuze toți membri, cari au în această chestie păreri preconcepute ori au afinități sau contact cu proprietarii, advocații și patronii lor fățiși ori oculte.

Cu distinsă stimă:

Comunele: *Vișag, Lunca Vișagului, Traniș, Sebeșul-Mare (Valea Drăganului), Bociu, Secueu, Rogojel, Bologa, Ciucea și Poeni*, toate din județul Cluj.

Prin procuratorul lor:
(ss.) *Dr. Amos Frâncu*,
avocat.

Cluj 23 August 1928.

Cu cinci anexe:

1. Manifest, în copie.
2. Proces-Verbal dela 8 Noembrie 1927, în copie.
3. Proces-Verbal No. 191 de pre-dre, în original.
4. Hotărârea Comisiei Județene No. 846/925., în copie extract.
5. Proces-Verbal dela 26 Iulie 1926, în copie.

Onor.

Comitet Agrar secția Transilvaniei
București.

Publicăm mai jos documentul istoric, amintit ca anexă la memoriul adresat comitetului agrar.

MANIFEST

Către Românii din Munții Apuseni și din Zarand.

Cluj, 28 Oct. 1918 nou.

Moșilor! Fraților!

Nu mai este Împărat! Și-a deslegat supușii de jurămintele silnice! Robia străină trage de moarte! Ceasul izbăvirii a sunat! Noi Românii stăpâni suntem pe soarta noastră! Ne vom croi soarta cu armele în mână!

La arme!

La arme pentru unirea tuturor Românilor! În 48 Moșii strigat-au la Blaj: Noi vrem unirea cu Țara!

Unirea aduce în dar: pământ și libertate!

Dela voi, viteji depe Arieș, Someș și Criș, așteaptă obștea: *Să în-vingeți întâi armele!*

Tot ce ne-au răpit regii Ungariei și stăpânii străini ai Ardealului:

Păduri, pășuni și băișaguri ni le va da toate România și Regele Ei nebiruit! Ne vor da cu două mâni tot ce a cerut: *Horia și Iancu*.

Noi ofițeri și soldați români din Ardeal i-am jurat credință Regelui României!

Dela voi Moșilor, fraților, așteptăm să ne urmați cei dintâi!

La arme! Fără arme nu-i drept, nici pace, nici țară!

Uniți cu frații de pretutindeni împingem hotarele la Tisa și Dunăre! În moșiile mănoase dela Tisa și Dunăre se vor împlânta: Moșii și Crișenii! O să fiți străjerii României-Mari, una și nedespărțită, ca Sfânta Treime!

Porniți din toate satele cu arme și merinde la Cluj și Bălgrad, sub căpitani aleși!

La Cluj vă așteaptă I Legiune românească din Ardeal!

La Bălgrad a II-a! Pentru toți, cari nu au, vor fi: Arme, bani și hrană!

Am luat eu: **Dr. Amos Frâncu**, nepot de tribun, vechiul apărător al

Moșilor, **comanda!** Din încrederea ofițerilor și soldaților eu poruncesc ca tribunii de altă dată! Pentru tot ce poruncesc și făgăduesc: stau bun cu cinstea și capul meu!

Fraților! Adunați-vă la Câmpeni, Abrud, Zlatna, Gilău, Huedin, Brad și Hălmaș! Acolo lăsați gărzi de pază și porniți la Cluj și Bălgrad, cum vă vine mai aproape! Desfaceți steagul românesc! Țineți rânduială ostășească! Grijiți pădurile și băișagurile ca ochii din cap! Ale voastre vor fi pe veci prin legea românească! Păziți viața, avutul și pacea tuturor!

Ca mâine frații izbăvitori vor trece iarăși Carpații!

Să le netezim în arme drumul! În arme ne vom îmbrățișa pe pământul Ardealului! Va fi al țaranului ce-l muncește, a României ce-l păzește!

La arme!

Se ridică din morminte Horia la Bălgrad, Iancu la Tebea, Axentela Blaj!

Vă cheamă în numele lui Christos;

La arme!

(ss.) **Dr. Amos Frâncu**

Preș. al organ. militare din Ardeal

a meseriilor din toată România Mare, nu numai din Ardeal și Banat?

Oare nu se consumă de către poporul nostru atât mărfuri, cât și produse industriale ca în alte țări?

Oare nu avem destule bogății, cari să permită înflorirea comerțului și a meseriilor?

Câte sute și mii de firme comerciale și industriale, au răsărit dela unire încoace, pe tot cuprinsul României Mari, și cine stăpânește aceste firme?

Cine livrează mărfurile și fabricatele necesare statului, cu numeroasele sale organe de consumație?

Cine? Vă întreb din nou Părinte Agârbiceanu? — Români? *Cine stăpânește azi aproape în întregime comerțul și industria din România Mare? Răspundem: Jidanii.*

Părintele Agârbiceanu nu știe azi în România Mare, ceace știau 31 de deputați moldoveni în România mică acum 60 de ani când la 1868 au înaintat Camerei deputaților un proiect de lege¹⁾ pentru

Regularizarea stării Jidovilor din România.

În expunerea de motive a nimitului Proiect de lege, cei 31 de deputați susțineau, că Jidanii, cari atunci numărau o jumătate de milion (*azi numără peste trei milioane, N. R.*) se deosebesc cu totul de Români, și formează un **corp izolator în structura societății românești**, îndepărtând și deci înstrăinând ireptat clasa producătoare, adică țărâtimea, de clasa conducătoare; și așezându-se ca burghezii străini, pe teritoriul acestei țări, între aceste două clase, le exploatează pe fiecare din ele în paguba economiei naționale.

Rugăm pe Părintele Agârbiceanu să mediteze serios și cu maturitatea scriitorului de răspundere, asupra următoarelor afirmațiuni luate din memoriul celor 31 de deputați moldoveni, formulat de nemuritorul Bogdan Petriceicu Hașdeu.

Reproducem sumar câteva din concluziile expunerii de motive:

Jidanii au creat un „*monstruos monopol economic*“, conduși fiind de exclusivismul rasei lor, au distrus prin concurență necinstită pe *comercianții și pe meseriașii români*, „*secătuiind vitalitatea forțelor economice*“, au provocat „*o criză morală*“, au creat „*parazitul intermediar*“ și au asigurat pentru ei „*monopolul alcoolului*“.

¹⁾ Expunerea de motive și acest Proiect de lege a fost publicat în No. 3 din 1 Dec. 1924 al Revistei noastre.

„In jurul clasei mijlocii“.

Acesta este titlul unui articol apărut în revista „Țara Noastră“ din Cluj No. 36 din 2 I. crt., scris de apreciatul scriitor Părintele Agârbiceanu.

Autorul examinează, cu deplină cunoștință de cauză, motivele pentru cari noi Români ardeleni și bănățeni nu am avut, sub fosta stăpânire maghiară, o clasă mijlocie de comercianți și de meseriași.

Și era ușor de înțeles, ca în urma piedecilor puse de administrația maghiară și în urma primejdiei de desnaționalizare, primejdie exercitată atât de autorități și de mediul șovinist maghiar, cât și de organizațiile socialiste, cari pe lângă propagarea principiilor socialiste, atentau la distrugerea bisericii și a naționalității noastre; Români preferau să rămână la coarnele plugului, în sărăcie, dar feriți de șicanele unei administrații maștere și de primejdia desnaționalizării.

Mai departe, după ce constată, că „*La noi toate orașele, în mod firesc sunt străine*“, părintele Agârbiceanu ne mângăie, cu următoarele două afirmațiuni: 1) „*Pentru clasa noastră de mijloc, dela unire, școlile varsă un mare contingent: începând dela personalul căilor ferate, sergenți de stradă, până la măestrul cvalificați,*

cari ies din școlile de specialitate, substratul acestei clase sociale se depune mereu, an de an“.

2) „*Și fără nici o forțare prin școală, fără nici o restricție de ordin național, minoritățile se vor adapta împrejurărilor (? N. R.), ne vor învăța și limba noastră îndată ce vor avea mijloacele de existență, în cadrele vieții economice ale statului român“.* „*Campania pentru revizuirea tratatelor de pace, cerute pentru primejduirea minorităților de către statele naționale, vor suna în gol în clipa când, economiceste minoritățile vor fi încadrate, cu folos pentru ele, în viața economică a statelor naționale. Iar noi nu vom mai avea nevoie de nici o propagandă pentru îmbrățișarea industriei și negoțului românesc, pentru formarea clasei noastre mijlocii“.*

„*Ea se va naște și întări în mod firesc“.*

Admir optimismul teoretic al Părintelui Agârbiceanu, ce privește formarea și întărirea dela sine a clasei noastre mijlocii; dar totodată stau nedumerit comparând optimismul scriitorului și starea de fapt a clasei noastre de mijloc și mă întreb:

Se poate admite ca Părintele Agârbiceanu, un cunoscător atât de profund al poporului nostru, să nu cunoască starea reală a comerțului și

Mai departe se spune, că „Jidanii nu se asimilează“, că ei practică „imoralitatea comercială“ prin sistemul organizat de falimente frauduloase. Jidanii lucrează în „contra intereselor statului“, fiind conduși de un „excluzivism neîmpăcat“, „căci jidovismul nu numai că nu admite pe nimenea în sânul familiei sale religioase, dar condamnă unei uri și prigoniri perpetue pe oricine nu e din neamul lui Izrael“. Ei lucrează pentru reconstruirea „Statului judai.“ aici în România, „de aceea se înmulțesc și se înrădăcinează la noi“. „Statul judaic“ „ar însemna prima realizare a ideilor lor de predominare asupra popoarelor creștine“.

„Jidanii nu pot cere drepturi“, „deoarece ei vor să fie tratați ca frații, de către aceia pe cari ei îi tratează ca pe niște inamici implacabili“. „A da drepturi Jidanilor înseamnă a acorda unei neînsemnate minorități dreptul de așuprire, asupra mării majorității, aceasta ar constitui cea mai mare nedreptate“.

În fața acestui pericol, necruțător — Jidanii — poporul românesc are tot „dreptul de apărare“. Acest drept de apărare în contra pericolului jidovesc, apare în legiuirea lui Ștefan Vodă cel tânăr din 1525, repetat în Codicile lui Calimach din 1830, prin „Legiuirile obștesții adunări a Moldovei din 1843“, prin care „se interzice Jidovilor dreptul de a cumpăra proprietăți atât în comunele urbane cât și în cele rurale“.

„Bazați pe aceste considerațiuni, bazați pe legile consuetudinare și pe legile pozitive ale țării, și având în vedere că toate aceste legiuiri au fost dictate de o necesitate imperioasă pentru garantarea Românilor de exploatarea jidovească și înlăturarea pericolelor amenințătoare naționalității noastre, având în vedere că și legiuitorii celorlalte țări s'au găsit nevoiți să pună stăvilile relelor ce cauzează Jidovii și văzând iminența pericolelor cari învăluie poporul român, atât în privirea economică, cât și în cea națională și care ne impun datoria, ca cât mai curând, să aducem remediu eficace unei stări de lucruri care se agravează neîncetat, subscrișii au onoare a propune reprezentațiunii naționale următorul proiect de lege:

PROECT DE LEGE pentru Regularizarea stării Jidovilor din România.

Art. 1. — Jidovii nu se vor putea statornici în comunele urbane fără autorizația consiliilor comunale.

În comunele rurale nu se pot sta-

bili Jidovii sub nici un pretext, fie chiar temporal.

Art. 2. — Jidovii cari vor contraveni art. precedent se consideră de vagabonzi.

Consiliul comunal decide și face a se lua măsurile necesare pentru trimiterea vagabonzilor la urma lor.

Art. 3. — Jidovii nu pot avea proprietăți imobile, nici urbane, nici rurale.

Vânzarea și cumpărarea de atari imobile, făcută Jidovilor, este de drept nulă și prețul se prevede $\frac{2}{3}$ în folosul institutelor de binefacere locale și $\frac{1}{3}$ în folosul denunțatorului.

Art. 4. — Acei, cari vor înlesni călcarea dispozițiilor de mai sus, se vor condamna cu pierderea drepturilor politice dela trei la zece ani și cu o amendă de 20% din valoarea lucrului cumpărat.

Art. 5. — Jidovii nu pot ține în arendă moșie, cârciumi, mori, poverne, poduri, vii, suhaturi, grajduri de îngrășat vite, stăne, nici hanuri și hoteluri pe la drumuri.

De asemenea ei nu pot fi antreprenori pentru vre-o afacere, de ale Statului, de ale comunelor, sau de ale ori cărei case publice.

Art. 6. — Autoritățile nu vor primi nici o cerere, făcută de către Jidovi, pentru socoteli de tovărășie sau alte afaceri cari ar înlătura dispozițiunile art. 5.

Art. 7. — Jidovii, spre a putea face comerț, negoț sau trafic, sunt datori să aibe biletul de autorizare special dela autoritățile comunale unde-și au domiciliul.

Acei cari nu se vor supune acestei dispozițiuni se vor amenda dela 300 lei noi.

Autoritățile nu pot da curs unei reclamațiuni pornită de vre-un Jidan care nu va avea acest bilet de autorizare.

Art. 8. — Comerțul cu obiecte de hrană și băutură pentru creștini, este interzis Jidovilor.

Ei pot, însă, vinde aceste obiecte coreligionarilor lor.

Pentru orice abatere dela această prohibițiune culpabilul va fi supus la o amendă dela 100—600 lei noi; iar în caz de recidivă se va retrage biletul de autorizare.

Dispozițiuni generale.

Art. 9. — Toate comunitățile și comitetele jidovești tolerate și autorizate până acum prin diferite urbe sunt și rămân desființate dela publicarea legii de față.

Art. 10. — Toate legile, ordonanțele, decretetele și regulamentele,

contrazicătoare acestei legi, sunt și rămân desființate dela promulgarea ei.

Dr. Fătu,
președinte.

Subscriși: Iancu Negură, D. Pruncu, N. Voinov, Ion G. Leca, A. D. Holban, Petru Suciuc, Costin Brăescu, I. Străjescu, C. Corjescu, D. Tacu, Ion Agarici, A. Haret, A. I. Gheorghiu, I. Lerescu, V. Vidrașcu, I. Lațeșu, M. Rufe, Casian Leca, S. F. Robescu, C. Morțun, D. Soarec, A. Cilibidache, D. Cristea, Isăcescu, K. Dimonisie, P. Chenciu, L. Eraclide, A. Lăzărescu, I. Codrescu, Hajdău.

(Pe lângă aceștia au mai aderat, declarând în Cameră, Tanu deputat de Focșani și D. Lupașcu).“

Iată măsurile la care i-a împins pe cei 31 de deputați starea nenorocită a Moldovei la 1868. Fără să aibă drepturi politice, în țara noastră, fără să dispună de mari capitaluri, fără să se bucure de protecția financiară și politică, a organizațiilor izraelite din străinătate, Jidanii, acum 60 de ani ajunseseră să destrame până la nimicire vechea clasă de mijloc a băștinașilor moldoveni și să se așeze în locul ei. De atunci și până astăzi s'a întărit această poziție, de burghezie străină, și s'a exercitat în mod crescând funcțiunea de corp izolator în structura societății românești.

Pentru acest motiv Domnule Părinte Agârbiceanu, nu din ură de rassă, nu din intoleranța religioasă, s'au ridicat cei 31 de reprezentanți, ai Moldovei roase, până la măduva oaselor de vermele jidovesc, și a adus proiectul de lege, mai sus amintit.

Și acum te întreb pe D-ta, dacă în situația de acum 60 de ani mai sus schițată, Jidanii au putut să ne nimicască clasa noastră de mijloc din Moldova; oare astăzi când se bucură de plenitudinea drepturilor politice, când au acaparat toată averea mobilă a acestei țări prin bănci și comerț, când se bucură de protecția străină a finanței internaționale, când au la dispoziție presa mondială și Liga Națiunilor, când li s'a trezit conștiința puterii de rassă, și gustul dominațiunii universale, te întreb Domnule Părinte, **vor fi ei oare dispuși**, având aceste mijloace, să ne permită nouă autohtonilor, a-i scoate din pozițiile dominante pe care le ocupă actualmente, ca aproape singura clasă de mijloc, în țara noastră?

Eu nu cred în această mărinimie jidovească; nici D-ta nu poți crede așa ceva!..

Te gândești la concurență!

Cum să luăm noi concurența, cu

cei mai bogați ca noi, susținuți în mod clandestin de finanța internațională, și să-i putem învinge în această luptă neegală, cu așa efect, încât să ajungem a constitui o clasă mijlocie românească, care să ne dea, meseriași, industriași și comercianți

români, în covârșitoare majoritate cum este populația băstinașă, alcătuitoare de stat, față de celelalte neamuri conlocuitoare ?

Aveți cuvântul Părinte Agârbiceanu!

Cluj.

Ștefan Penes
expert contabil.

Două cărți.

Kostia Rovine : „Svastica“; I. T. Banea : „Portul național“.

Mi-am spus părerea asupra literaturii noastre moderne într-o cronică, apărută înainte cu câteva luni, în revista „Infrățirea Românească“.

Oricât mă sbat să găsesc în noile producții literare un început îmbucurător de reîntoarcere spre normal, spre arta pură, spre poezia adevărată, mi-e truda zadarnică.

Literatura noastră trece prin cele mai grele momente de criză. N'avem o *literatură românească*, așa după cum ar trebui să avem. Visul nostru de veacuri, cel mai superb act al istoriei noastre — unirea — n'a fost cântat de favoriții muzei, cu excepția unor trubaduri improvizati. Dar cu câtă ușurință nu se trece și peste problemele naționale de după unire ?!

Capitala, care ar trebui să fie inima unei mișcări de adevărată și sănătoasă îndrumare literară, nu e decât o Babilonie de curente, purtând nume exotico-fantastice, fără să aibă ceva comun cu creațiile eternele.

Scriitorii din București sunt împărțiți în zeci de tabere și, ori se laudă, din curtoazie, — o reciprocitate foarte suspectă — ori se înjură birjărește. În provincie nici o mișcare literară (revistele cu literatură comunistă jidovească, nu contează), căci scriitorii botezați cu duhul talentului așteaptă izolați apariția unei aurore, ce întârzie mereu să deschidă porțile noului Răsărit.

Sunt considerați astăzi scriitorii, numai descreerații cu plete lungi și unsuroase, ori strâmbii de insomnie și absinț și schiopii la mașinaria creerului, căci ceice disprețuesc „obi-ceurile pământului“ : lingușirea, temenelele, protecția, sunt o turmă fără de păstor.

Vorbesc aici, natural, numai de generația tânără, care bate cu vehemență, la porțile unui Olimp căutat în trivialități și nu în ideal.

Scriitorii din Ardeal — creatorii de pe vremuri — sunt clasași astăzi între exemplarele demne de muzee, iar *tinerii*, — căci contrar tuturor bâguelilor criticilor improvizati, *avem o generație nouă de scriitori talentați și bine pregătiți, în Ardeal!* — au

rămas fără sfătuitori și fără tribună.

Dar în curând sfătuitorii adevărați vor ieși la lumină și totodată cu ei, imparțialitatea.

Intrușii sângelui curat românesc, cari își trâmbează prostia sub forme grotești, în curând nu se vor mai lăfăi în laudele unor tarabe bine plătite și modeștii sămănători ai tradiției strămoșești vor avea cuvântul. Arta cu tendinți industriale va dispărea și scamatorii de bălcu vor fi demascați, trași de sfârcul urechilor și puși la locul lor.

Caragiale avea multă dreptate când a spus : „Precum un bob de grâu găsit peste 5000 de ani în sicriul unei mumii egiptene, sămănat în pământ bun reinvie ca și bobul cules anul trecut, asemenea o operă de artă viabilă, după o părăsire și uitare de veacuri reinviază iarăși la căldura ochilor pricepuți“.

* *

Am înaintea mea două cărți și voi scrie câteva cuvinte despre ele, căci pentru *conținutul lor românesc*, critica și presa jidovească n'a scris nici un șir.

Unul dintre autori e Kostia Rovine, iar al doilea I. T. Banea.

Pe d-l Kostia Rovine îl cunoaștem demult și deci nu poate fi vorba de stângăciile diletantului.

Carierea d-sale literară e destul de veche. Cine nu-și amintește de incidentul dela „Flacăra“ și de „traducerile din limba sanscrită“, cu cari a păcălit pe „atotștiutorii“ critici ?

D-sa, care era cândva la modă și se bucura de multă simpatie, n'a putut fi scos din circulație ca o bancnotă sdrențuită, în urma acestui incident banal.

Cei ce-au crezut că îl vor distruge cu tăcerea, s'au păcălit, căci d-sa are talent și de atunci până astăzi și-a tipărit a cincina carte și cititorii îl urmăresc cu interes.

Evoluția unui scriitor e foarte interesantă, și fiecare trebuie să se simtă mulțumit când știe că produce interes.

Tragedia d-sale „Svastica“, pe care n'o analizez astăzi, mi-a plăcut. E o lucrare scrisă cu sentiment, cu

o versificație îngrijită, cu finețea scriitorului delicat, cu frază curgătoare și limpede și e o creație a unei bogate imaginații, care prin modul de predare sgduește puternic.

Eroii acestei piese sunt vii și ar produce mult efect pe scenă.

O recomand deci cu toată căldura.

Al doilea scriitor e mai tânăr, dar e înzestrat cu cunoștințe frumoase.

Cartea d-sale e rezultatul celei mai curate iubiri de tot ceea ce e românesc și de tot ceea ce e mai caracteristic Românului : portul său național.

O carte, pe care am așteptat-o demult și a cărei apariție ne bucură peste măsură azi, când încep și în satele noastre să se introducă sdrențele suburbiei ; orice luptă pentru păstrarea și pentru mai departe a celui mai frumos port național din câte există în Europa, e binevenită.

„Portul Național“, așa se chiamă micul studiu al d-lui I. T. Banea, student de Iași și înflăcărat ostaș al cauzei naționale.

Incepând cu considerațiunile generale, studiul tratează originea, evoluția și contribuția portului național la păstrarea naționalității noastre.

Cartea e scrisă cu multă dragoste, stilul ales și tratarea captivantă te face să o urmărești dela început până la sfârșit cu atenție și interes.

Sperăm că d-l Ion Banea nu se va opri aici și îndrumat de dragostea tinerească, pe care o poartă la tot ceea ce e românesc și național, ne va da și alte lucrări.

Trebuie să muncim cu toții și în toate direcțiile pentru purificarea literaturii noastre, pentru crearea unui sănătos curent național, care va aduce un nou și puternic suflu de viață acestei literaturi ahtiate de gunoiul literar al tuturor lichelelor, cari o monopolizează astăzi.

Tinerii, cari se simt chemați, cari au talent și știu să lupte în mod desinteresat pentru neamul lor obijduit, mulțumiți a culege roadele muncii lor mai târziu, să se trezească din letargie, să-și spună cuvântul fără teamă, căci viitorul e al lor !

Iustin Iieșiu
(Cluj.)

Toți acei domni abonați la Revista noastră, cari nu doresc ca numele lor să fie publicat la Poșta Administrației, printre acei abonați cari și-au achitat abonamentul, sunt rugați să binevoiască a ne comunica aceasta și noi le vom satisface această dorință confirmându-le plata prin chitanță și carte postală adresată personal.

Administrația Revistei

Basarabia sau Palestina?

Aceasta este întrebarea pe care și-o pune fiecare Român care trece prin Basarabia și studiază situația ei din punct de vedere național, cultural, filantropic și economic, căci desfidem pe oricine care ar spune cu conștiința curată că Basarabia, este românească în situația ei actuală. Pentru a dovedi opiniei publice, că în adevăr Basarabiei i s'ar putea spune cu drept cuvânt Palestina, voi arăta o statistică generală deocamdată a orașului Chișinău (Capitala Basarabiei) deoarece din restul Basarabiei, îmi lipsesc date precise, dar sunt sigur că aceeași situație este peste tot.

În întreaga Basarabie sunt 806 *sinagogi*, dintre cari 86 sînt numai în orașul Chișinău.

Urmează societățile naționale, culturale, filantropice și economice:

1) „Korobca“, comitet de activitate a taxei de cutii, are de scop administrarea fondurilor rezultate din tăierea „cușer“ a paserilor și vitelor. Fondurile se repartizează între toate instituțiile religioase.

2) „Mercos“ (Comitetul central al organizațiilor sioniste din Basarabia). Are reprezentanța „Executivului sioniste mondiale“ ce are sediul la Londra. Funcționează din anul 1923 și are sub dependența sa aproape 300 (trei sute) organizații și societăți sioniste din Basarabia.

3) „Societatea intelectualilor evrei din Basarabia“ înființată în Martie 1927. Are de scop propaganda culturală evreească în Basarabia; are filiale în toate capitalele de județ din Basarabia.

4) „Keren Hajesod“: Instituție financiară pentru adunare de fonduri necesare refacerii Palestinei. Mijloace: distribuirea de „șakel“, impozit benevol de prestație; e în acelaș timp un recensământ al sioniștilor evrei.

5) „Oficiul Palestinian“ înființat în 1921 cu scopul de a aduna date asupra emigrației evreiești în Palestina. Actualmente susține emigrația, fiind transformat într'o instituție bancară, finanțată de Societatea internațională evreiască din Paris „Ica“.

6) „Kerem Hajemet“, societate sionistă pentru adunarea sumelor destinate „Fondului național evreesc“. Funcționează în legătură cu organizația centrală dela Londra, înființată în urma Congresului sionist dela Bazel. Are filiale în toate orașele și târgurile din Basarabia.

7) „Mizrohl“ (Comitetul central al societăților). Înființat în 1919. Are

conducerea tuturor societăților sioniste mizrohiote (ortodoxale).

8) „Zeire Sion“: Societate sionistă a tineretului. Este extrema stângă (socialiști sioniști), opusă mizrohiștilor (extrema dreaptă); cu toate acestea, ele luptă laolaltă în ce privește propaganda sionistă. Datează dela 1906.

9) „Organizația sionistă a halușimilor“ are de scop pregătirea tineretului evreu pentru munca agricolă și pentru răspândirea limbii ebraice.

10) „Caje“: Organizația culturală a femeilor evreice pentru îndrumarea lor spre o viață națională evreească. Are câteva ateliere în cari tinerele evreice învață unele meserii.

11) „Uniunea cooperativelor izraelite din Basarabia“, înființată în anul 1920, are de scop acordarea de credite, în mașini, materiale și mărfuri, meseriașilor și micilor comercianți. Primele fonduri le-a primit prin „Jivvs Distribution Comite“. Are succursale în toate orașele și târgurile din Basarabia.

12) „Hajos“, bancă de emigrare evreiască. Instituția financiară se ocupă cu chestiuni în legătură cu emigrarea în Palestina. Se mai ocupă cu trimiterea de bani și pachete în Rusia.

13) „Ort“, societate pentru ajutarea și îndrumarea meseriașilor evrei. Susține un număr de ateliere și cooperative.

14) „Macabi“, societate înființată în 1919, având de scop educația fizică, intelectuală și artistică a tinerilor evrei de ambele sexe.

15) „Liga culturală evreească din Basarabia“, înființată în 1919 pentru cultivarea masselor populare evreiești prin șezători, conferințe, cursuri și broșuri.

16) „Universitatea populară evreească“, înființată în 1925, are de scop cultivarea masselor prin conferințe și cursuri.

17) „Tarbud“, societate ce susține un număr de școli particulare cu vechea limbă ebraică ca limbă de predare.

18) „Agudos Izrail“, societate cu caracter confesional. Susține un număr de grădini de copii și seminarii ebraice (Talmud-Tore).

19) „Societatea pentru sprijinul învățământului profesional“, întreținând un număr de școli profesionale pentru băieți și fete; în Chișinău are trei școli.

20) „Școala populară izraelită“, societate ce întreține un număr mare de școli, grădini de copii și biblioteci populare.

21) „Trud“ (munca), susține câteva

școli de meserii pentru băieți.

22) „Oze“, societate pentru asistența medicală a Evreilor. Are mai multe secțiuni, dintre cari principalele sunt: „Picătură de lapte“, „Medicamentul școlarului“. Ca fonduri inițiale a avut sumele puse la dispoziție în 1919 de „Jivvs Distribution Comite“. Intreține și un institut de radiologie.

23) „Ezras Hoilim“, societate ajutoare a Evreilor săraci, cu medicamente și asistență medicală.

24) „Ezros Aimen“, societate ajutoare cu haine, încălțăminte și alimente a Evreilor săraci.

25) „Soimeh Noilim“, societate cu aproape aceleași scopuri.

26) „Societatea pentru ajutorarea Evreilor săraci“.

27) „Societatea Azilul de zi“, întreține aziluri, cantine și grădini de copii.

28) „Spitalul Izraelit“. Comitetul de conducere administrează spitalul evreesc și adună fonduri în acest scop.

29) „Spitalul de copii“. Comitetul de conducere administrează și adună fonduri pentru întreținerea spitalului de copii.

30) „Orfelinatul de băieți, orfani de războiu“. Comitetul conduce și adună fondurile necesare de întreținere.

31) „Orfelinatul de fete“.

32) „Ceainăria și ospătăria eftină“. Comitetul întreține și conduce în Chișinău două ospătării, în cari Evreii săraci capătă mâncare pe preț mic sau gratuit, pe loc sau acasă.

Toate aceste societăți au câte un imobil somptuos sau mai multe.

Ori față de această puternică organizație evreească din Basarabia și în apreciere cu cele câteva societăți românești cari aproape nici nu se văd în activitate — căci se spune că n'au fonduri necesare — cum să-i spunem acestei provincii? Basarabia sau Palestina?. Cu rușinea în suflet trebuie să spunem adevărul așa cum este: „Basarabia în Istorie“ și „Palestina în starea ei de fapt“.

Acei ce conduc destinele acestei țări, au cuvântul în privința dezastruoasei stări a Basarabiei; au totodată și răspunderea națională. Așteptăm mai mult interes din partea guvernanților cari „ochi au dar nu văd, urechi au dar n'aud“.

Sergflorin, (Chișinău).

Rugăm pe domnii abonați ai Revistei noastre, ca în scrisorile ce ni le trimit în legătură cu Administrația Revistei, să menționeze numărul abonamentului (ce se găsește tipărit pe fișa cu adresa).

Administrația Revistei.

† IULIU KARŞAI †

„Dureros ne-a atins pe noi cei din Liga Apărării Naționale Creștine, moartea neașteptată a iubitului și mult stimatului nostru frate mai în vârstă, Iuliu Karşai, membru devotat al organizației noastre și fost director și profesor al Școlii Civile de băieți, mai târziu schimbată în „Liceul Dr. C. Angelescu“ din Cluj.

Credința și devotamentul cu care regretatul Iuliu Karşai participa atât la consfăturile organizației, cât și la contribuțiile materiale pentru nevoile Ligii, ne desvăluia originea sa distinsă și cultura sa aleasă teologică și universitară; iar modestia cu care se înfățișa în mijlocul nostru ni-l apropia de inimile și de sufletele noastre.

Iuliu Karşai era unul dintre cei mai în vârstă membri ai organizației L. A. N. C. din Cluj, iar noi îl priveam ca pe un adevărat părinte sufletec, căci era cumpănit la vorbă și înțelept la sfat.

Dacă activitatea școlară a fostului nostru tovarăș de luptă este caracterizată prin următoarea mențiune a savantului profesor universitar S. Mehedinți:

„Școala de sub îngrijirea inimilor pedagogi IULIU KARŞAI și Anton Domide a schimbat drumul. În loc să cheme copiii sătenilor la fudulie, i-a chemat la muncă. Le-a spus din capul locului: aici o să umblați dragii mei în opinci, ca acasă la părinții voștri; veți mânca aceeași hrană ca și în sat; veți dormi pe aceleași paturi; veți trăi fără să simțiți că v'ați desrădăcinat din obiceiurile casei părintești și din dragostea pentru neamul nostru. Directorul nu s'a sfiit să-i pună în sala cea mare a școlii, unde copiii dormeau pe jos, iar singura avere era icoana Maicii Domnului, cu această seamă înscrisă:

„Nu umblăm la școală să ne facem domni, ci prin muncă cinstită să ne cucerim țara exploatată de străini“.

„Laudă se cuvine celui care a îndrăznit să ridice steagul acesta îndrăzneț! numai sub cutele acestui steag vom ajunge la biruință, altfel toate isprăvile noastre sunt o vremeală înșelăciune“ (anuarul al III-lea publicat de Iuliu Karşai și A. Domide), atunci activitatea din Ligă a regretatului răposat o putem caracteriza — credem fără să greșim — prin următoarele cuvinte:

Iuliu Karşai era un cunoscător temeinic al suferințelor poporului ro-

mân, suferințe care rezultau din activitatea nefastă a Jidanilor și a jidoviților incadrați în partidele politice de guvernământ.

Cunoștea perfect, cât de mare este pericolul jidovesc pentru biserică, pentru armată și pentru neamul românesc, știind de ce arme se folosesc Jidanii, pentru ajungerea scopului lor.

Cunoscând singura cauză fundamentală a relelor din țara noastră — Jidanii — Iuliu Karşai s'a înre-

gimentat ca simplu, — dar convins și devotat luptător în șirul celor puțini, care prin jertfe voiesc să facă ca *România să fie a Românilor*.

Pentru aceste distinse calități, organizația L. A. N. C. din orașul și județul Cluj, regretă nespuse pierderea devotatului ei ostaș. Vecinică îi va fi pomenirea!

Dumnezeu să-l odihnească cu Dreptii.

Organizația L. A. N. C. — Cluj.

Injosirea demnității universitare.

Cazul doctorului Kauffmann—Cosla.

Prin luna Martie a anului curent medicul jidan Kauffmann-Cosla a încercat să sară trambulina ierarhiei academice spre a fi abilitat ca docent în specialitatea „farmacologie“ pe lângă facultatea de medicină din București. În acest scop Ministerul Instrucțiunii publice numise o comisiune compusă din profesorii: Lalu, Marinescu, Paulescu, Ionescu și Rășcanu spre a proceda la convenita examinare. Din prima ședință a acestei comisiuni d-l profesor Dr. N. C. Paulescu a atras atențiunea celorlalți membri din juriul examinator asupra insuficienței lucrărilor științifice ale candidatului în domeniul farmacologiei (majoritatea absolută a lucrărilor fiind de fiziologie și chimie biologică). A urmat apoi faptul profund regretabil, că unul dintre membri juriului (d-l prof. Dr. G. Marinescu) întocmise referatul asupra lucrărilor științifice ale candidatului înainte ca ceilalți membri ai comisiunii examinatoare să ia cunoștință de aceste lucrări științifice și să avizeze apoi asupra sensului referatului. În urma acestor incorectitudini flagrante, vădit ne mulțumit, d-l profesor Paulescu a părăsit lucrările comisiunii, care comisiune cu o rapiditate bănuitoare a continuat examinarea Jidanului Kauffmann-Cosla întocmind un raport pentru abilitarea pură și simplă ca docent universitar în specialitatea farmacologie. Următor acestor fapte d-l profesor Paulescu a înaintat un memoriu detaliat Ministrului Instrucțiunii publice, cerând ca în virtutea prevederilor categorice ale legii pentru docență, examenul scandalos depus de susnumitul Jidan să fie anulat. Se părea, că legalitatea care era de partea d-lui profesor Paulescu va izbândi.

S'au înșelat însă amarnic toți acei cari își făcuseră iluzii!

Jidanul, ambițios din fire, ținea cu orice preț să ajungă docent univer-

sitar. Văzând, că pe căile pretinse legale nu reușește, a recurs la mijloace lăturalnice în scopul final propus: abilitarea ca docent pe lângă facultatea de medicină din București. În vederea acestei dorințe, Jidanul Kauffmann-Cosla arecurs la oficiile socrului său (care este un bancher Jidan stabilit în America, cu prestigiu „financiar“ în fața Jidănimii de peste Ocean). Din sursă demnă de toată încrederea ni se spune, că datorită situațiunii socrului său, — care a intervenit în repetate rânduri pe lângă Ministrul nostru de Instrucțiune publică — Jidanul a fost numit docent universitar de acelaș ministru, care promisese solemn, că nu va îngădui sub nici un motiv înălțarea în ierarhia universitară pe căi ilegale a doctorului Kauffmann-Cosla.

Când am auzit aceste lucruri, am rămas stupefiază, neștiind ce să mai credem despre ierarhia valorilor în Țara Românească. Dobândirea unei calități universitare în România a ajuns să fie negociată de bancheri ca la bursă, iar slăbiciunea unui ministru să facă un convingător tablou al unei inconsecvențe de neiertat.

Protestăm cu ultima energie contra încălcării demnității universitare de către elemente străine de neamul nostru și de valorile academice necontestate ale Universității românești.

Atragem atențiunea tuturor membrilor corpului universitar asupra acestui caz fără precedent, spre a lua atitudinea cuvenită în urma celor semnalate mai sus.

Dr.
(București)

NU UITAȚI
a vă achita abonamentul
la timp

O vizită la organizațiile L. A. N. C. din județele Arad, Timiș și Caras.

În nuziunța noastră de a trezi conștiințele românești și de a încuraja la luptă hotărâtă pe ostașii ligiști, în contra pericolului jidovesc, pericol ce amenință tot mai stăruitor cu distrugerea economică, politică și religioasă, am cercetat organizațiile Ligii din Arad, Timișoara și Oravița în zilele de 28—30 August a. c.

În Arad, organizația L. A. N. C. are organul de publicitate „Apărarea Națională” ce apare săptămânal sub îngrijirea d-lui Dr. Dionisie Benea, președ. organizației și totodată un ostaș convins, statornic și gata de jertfă pentru deviza Ligii „Hristos, Regele și Națiunea”.

D-l Dr. Benea are drept colaboratori o falangă întreagă de fruntași, dintre care amintesc în trecut pe d-nii Dr. Văleanu adv. Radna, Dr. Fântănaru adv. Nădlac, Cizmașiu econom Pecica, Gh. Cuvinean meseriaș Pâncota, Aurel Morariu com. Măgherat, N. Frățilă propr. Agriș, Dr. I. Nicula adv. Hălmașiu și alții mulți, tot Români de valoare.

În județul Arad urmează să se țină cât de curând o serie de adunări populare, probabil cu concursul d-lor prof. universitari A. C. Cuza și I. C. Cătuneanu.

Numărul abonaților la gazeta „Apărarea Națională” este în creștere.

Românii din jud. Arad, membri ai Ligii, au în Dr. Benea un sfătuitor și un sprijinitor desinteresat. Redacția gazetei este în strada Vicențiu Babeș Nr. 6.

În Timișoara, organizația L. A. N. C. își are organul de publicitate: „Svastica Banatului”, ce apare săptămânal sub girul și cu sacrificiul material al d-lui Alexandru Țieranu, președintele organizației și totodată un combatant temut și respectat de puzderia de Jidani și de jidoviți din Timișoara.

D-l Țieranu ar putea dispune de cea mai respectată și de cea mai temută organizație dacă, alături de statornicia în credință și de jertfele aduse de Domnia Sa pentru ajungerea scopului urmărit de Ligă, ar câștiga și ar înregimenta în șirul ostașilor L. A. N. C. cât de mulți intelectuali, meseriași și plugari, căci nu trebuie să uităm, că județul Timiș-Torontal, dispune de cei mai iscusiți și de cei mai bine situați Români din toată țara.

Dintre colaboratorii d-lui Țieranu amintim pe d-nii Dr. Gh. Selejan medic, Dr. V. Moise avocat, Nic. Jucu profesor de liceu, toți din Timișoara, Dr. E. Seleș medic Sat-

chinez și alții.

„Svastica Banatului” aduce o serie de articole în legătură cu valorizarea grâului, scrise de d-l Țieranu, pentru a feri pe Români de specula jidovească și pentru a-i povățui cum să-și valorizeze mai bine produsele lor.

Precum Arădanii găsesc în Dr. Benea, tot astfel și aderenții noștri din județul Timiș-Torontal, găsesc în d-l Țieranu, un sfătuitor și un sprijinitor devotat. După ce unirea din L. A. N. C. s'a efectuat, organizația din Timișoara este pe cale să revizuiască efectivul membrilor, să revie organizațiile sătești și să intensifice propaganda pentru deșteptarea conștiinței naționale evidențiind pericolul jidovesc.

Redacția gazetei „Svastica Banatului” și sediul L. A. N. C. din Timișoara este în str. Eminescu Nr. 5.

Oravița, centru puternic românesc, care în 1926 a trimis primul deputat ligist în parlamentul României Mari, dispune de o puternică orga-

nizație. Această organizație, în urma dezbinării din Ligă, s'a curățit de câteva elemente interesate și ambițioase după glorie și măririi nemeritate.

D-l Axente Țăranu prof. de liceu și președintele organizației, secondat de d-nii Surlașu, Duma, Mircu, Panica, Dr. Sever Jianu, Negru și o mulțime de alți Români inimoși a ținut sus steagul Ligii în tot timpul desbinării, iar azi când unirea din Ligă este asigurată, când elementele intrigante sunt delăturate, hotărîrea Carașenilor de a lupta pentru deviza L. A. N. C. „Hristos, Regele și Națiunea”, este cu atât mai mare.

Organizația din Oravița, a invitat pe d-l prof. I. C. Cătuneanu să o viziteze, și prin prezența Sa, să le ușureze munca de reorganizare și de propagandă. Întreg poporul din județul Caraș este dornic să-l vadă pe luminatul profesor universitar și pe neînfricatul luptător ligist.

Constat cu plăcere, că pe unde am umblat, am văzut că se muncește cu stăruință, cu însuflețire și cu tact. Cu Dumnezeu înainte.

Un aderent L. A. N. C.

In legătură cu Societățile arcășești.

„Domnul Samuil Ioneț”

Cine nu l-a cunoscut pe d-l Samuil Ioneț din Dorna Candrenilor, neobositul muncitor al școlii, sprijinitorul cu toată priceperea și din toată inima al industriei casnice și prietinel atâtor societăți culturale și arcășești?

Astăzi este cunoscut numai ca senator*) al județului Rădăuți și ca dușman mocnit al societăților arcășești. Ajung trei fapte:

1) De Iordan, când societatea arcășească „Ștefan cel Mare” din Rădăuți a sfințit steagul, și-a angajat Casa germană pentru serbare, Reuniunea învățătorilor în frunte cu d-l Ioneț, a angajat aceeași sală și a refuzat să se facă serbarea la un loc, nici măcar pentru cunoștință, așa că spre a evita orice neplăceri, societatea arcășească a trebuit să angajeze altă sală. D-l Ioneț a refuzat cinstea de naș al drapelului.

2) Toate comunele lucrează la „Monografia Moldovei întregite” și la organizarea unei expoziții de industrie casnică pentru Muzeul agricol din Iași, în vederea congresului internațional agricol din 1929. Iată o specialitate pentru dl Ioneț. De ce nu dă concurs nici măcar unei comune?

3) Astă vară, pe când excursioniști

învățători, învățătoare și alți frați basarabeni din județul Lăpușna, din Chișinău etc., treceau prin Rădăuți spre Putna, d-lui Ioneț nu i-a plăcut deloc că o delegație a societății arcășești „Ștefan cel Mare” din Rădăuți cu drapelul și cu flori a întâmpinat și a salutat călduros pe excursioniștii basarabeni, explicându-le, că această societate este una din cele 34, cari au fost întoarse din drum, dela serbarea „Unirii” dela Chișinău.

D-l senator Ioneț a denunțat cazul dar e înzadar: Societatea arcășească „Ștefan cel Mare” din Rădăuți, fără voia d-lui Ioneț, a deschis calea spre inimile fraților basarabeni, în Rădăuți.

*

**Eu și-s frate, tu-mi ești frate...
Dar nu cu Macabei...**

Fundațiunea culturală Principele Carol, Institutul de educație fizică, Instituția cercetăsească ș. a., erau și încă sunt chemate, să cuprindă tot tineretul și să-i deie o educație binecuvântată pentru neam și țară.

S'a dovedit însă, că de aceste instituții s'au folosit mai ales minoritarii, cu deosebire Evreii, lucru care a dus natural la o concurență din partea Românilor. Români, însă neavând sprijinul necesar, s'au retras sau în

*) Liberal.

cel mai bun caz au format organizații izolate.

A pornit apoi ideea de a organiza tineretul politiceste, adică pestrîi, așa că fiecare partid sau organizație politică să-și aibă tineretul său. Pentru a combate sau a susține aceste năzuinți, o seamă de oameni politici, din partide bineînțeles, pentru a-și ascunde intenția, anunță cu vâlvă mare organizarea „culturală” și „patriotică” a tineretului sub o firmă nouă.

Astfel „Universul” din 28 August 1928 publică înființarea unei organizații numită L. A. N. (Liga Apărării Naționale) în care tinerii dela 12—19 ani să se numească „Arcașii lui Vodă Mihai”.

Nu discutăm forma, deși oricine va citi „L. A. N.” va crede că e vorba de „L. A. N. C.” și că „Arcașii

lui Vodă Mihai” fac parte din L. A. N. C.

Fondul însă ne pune pe gânduri. Căci precum „L. A. N.” nu pare lipsită de Jidani, așa și „Arcașii lui Vodă Mihai” nu par lipsiți de Jidani. „L. A. N.” și „Arcașii” trebuie să fie quintesența neamului românesc și nicidecum arcași cu perciuni.

Să ne ierte d-l deputat Tătărăscu și d-l publicist C. Micioara, pentru amestecul nostru în treburile domnilor lor, dar acuma înțelegem mai bine de ce societățile arcășești adevărat românești au fost întoarse dela serbările Unirii din Chișinău și de ce aceste societăți sunt dușmănite de domniile lor: „Pentru ca să se facă loc Macabeilor”.

Arcaș.
(Radăuți)

Din necazurile Maramureșenilor.

Domnule Director!

Dacă este cu putință și veți afla și Dvoastră de bine, Vă rog să se publice în prețuita noastră revistă următoarele:

În ziua de 26 August 1928, pe la orele 7 dimineața intră în ograda subsemnatului un om și cum soția era prin ogradă, o roagă să-i dea ceva de mâncare. Chemându-l în lăuntru, văd un om cam de vre-o 45—50 ani; un om voinic, un om în putere. Soția îi pune să mănânce; în timpul cât dânsul a mâncat nu m'am putut răbda să nu-l întreb, de unde-i?, îmi spune bietul om că este din Maramureș.

Îl mai întreb cum este starea câmpului, a sămănăturilor; îmi spune că marea de cucuruz este cu prețul de 1300 (una mie trei sute) Lei, un car de fân este cu prețul de 2500—3000 (două mii cinci sute până la trei mii) Lei.

Pe urmă îl întreb că unde călătorește și dacă are familie: îmi spune că da are familie și caută de lucru ca să câștige ceva pentru dânsul și pentru existența familiei sale.

Să te miri! În țara aceasta unde se găesc atâtea și atâtea bogății de tot felul; în țara aceasta aproape în întregime agricolă, să sufere populația dintr'o parte ori alta și să plătească marea de cucuruz cu suma de Lei 1300? Nu avem trenuri cari să transporte din o parte în alta a țării, pentru a veni în ajutorul populației ca să poată cumpăra mai ieftin? N'avem pe nimeni în drept să ceară

lucrul acesta?, cei dela putere nu văd oare că ni se sapă groapa?, zic ni se sapă groapa fiindcă îl întreb pe bietul om, că cine ține magazine?, cine se indeletnicește cu desfacerea și aducerea din alte părți cu bucata?, îmi spune că numai, și numai Jizii cum zic ei la Jidani în dialectul lor Maramureșean.

Ți se rupe sufletul când vezi om cu putere, om în vigoare și să nu aibă lucru, să fie silit a cere mâncare, că nu mai poate merge, ca un cerșitor. Oare cei sluși și ciungi din războiu ce se mai fac?

Cei sus puși negreșit ar trebui să țină seamă de așa ceva, căci, cum, când sunt alegeri vin toți și spun, voi sunteți talpa țării, voi țărani în special, după aceea îi lasă să-i exploateze care cum vrea, cum zice profetul: merg ca oaia spre junghiere și ca un miel mut să-l tundă, — negreșit ar trebui alt interes pentru țărani aceia cari nu știu de vicleșuguri.

Dacă se spune că țăranul e talpa țării, atunci de talpa aceea trebuie ținut cont, căci cum la o clădire talpa trebuie să fie trainică și sănătoasă, ca să stea clădirea bine, așa și de aceia cari se numesc talpa țării, trebuie ținut socoteală și sărit în ajutorul lor; dacă talpa unei clădiri se slăbește, toată clădirea se prăbușește.

Primiți D-le Director asigurarea stimei ce vă păstrez.

Tiha-Bârgăului (jud. Năsăud).

Vasile Pop.

O întrebare D-lui Prefect de poliție din Cluj.

Are cunoștință Dl Prefect că în Cluj funcționează un institut de plasare și de sfătuire în alegerea carierii practice, înființat de loja francmasonă aparținând ordinului exclusiv jidovesc *B'nei Brith'*? Dacă are cunoștință, știe Dl Prefect, că acest așezământ, având legături cu toate firmele industriale și comerciale, și fiind condus de un Jidan, caută să plaseze în toate acele firme numai ucenici jidani, cu excluderea sistematică a elementului creștin?

Cunoaște Dl Prefect imensele resurse bănești și metodele cu care lucrează loja francmasonă și menționatul institut din Cluj, spre a zădărnici pătrunderea Românilor și a celorlalți creștini în industrie și comerț?

Crede Dsa că îi incumbă datoria oficială de a cerceta sorgintea banilor și întrebuițarea lor de către o societate clandestină jidovească, condusă din America?

Cunoaște Dl Prefect cazul Schönfeld?

Un creștin.
(Cluj).

Unde se tipăresc zierele partidului național-liberal și național-țărănesc din Cluj. Denunțăm marelui public tristul și rușinosul fapt, că ziarul „*Națiunea*”, organ al partidului național-liberal se tipărește la Tip. „*Cultura*”, iar ziarul „*Patria*” organ al partidului național-țărănesc, la Tip. „*Lapkiadó*” din Cluj, ambele tipografii în proprietate străină și majoritate evrească.

Iată, Onorate cititor, cum înțeleg partidele politice să fie *naționale*.

Pentru cititori!

Fiecare bun Român este dator să citească unul dintre zierele de mai jos:

- „Apărarea Națională” — Iași.
- „Apărarea Națională” — Arad.
- „Solidaritatea Creștină” — Brăila.
- „Sentinela” — Focșani.
- „Buzduganul” — Buzău.
- „Svastica Bănătuului” — Timișoara.
- „Chemarea” — Botoșani.
- „Facla Românească” — București.
- „Pământul Strămoșesc” — Iași.
- „Deșteptarea” — Huși.
- „Libertatea” — Orăștie.
- „Lumea și Țara” — Cluj.
- „Solia satelor” — Sibiu.

Corespondență din Huedin.

În părțile noastre de sub Vlădeasa a făcut vâlvă mare articolul d-lui profesor Cătuneanu, intitulat „*Praf în ochii Moșilor*“ din revista „*Infrățirea Românească*“, numărul de 15 August. Vă rog, d-le director, dați-mi voie să spun și eu câteva lămuriri și nedumeriri.

Aici pela noi se vorbește mult despre deosebirea cum a sprijinit fostul prefect Hodor în hârtia sa către stăpânire chestia Moșilor, care a cerut cași la Banffy și Tischler, și în moșia Urmanczi dreptate întreagă în păduri; pe când prefectul de astăzi vorbește despre dreptate făcută Moșilor, când toate pădurile lui Urmanczi s'au scutit pentru societatea jidovească „*Călățele*“ (Groedel-Sennensieb).

Dreptatea buciumată de d-l prefect Dr. Partenie Dan i-a nemulțumit cu atât mai mult pe Moși, cu cât în urmă, după parada dela Beliș, a ieșit la iveală că prețul pășunelor date din păduri tăiate, este statornicit între 1200—1500 lei pe jugăr; pe când în alte părți s'a fixat jugărul cam la 200 lei.

Cum aceste locuri de pășuni sunt sterpe ori stâncoase, lumea pe aici vorbește că țărani vreau să le dea îndărăpt, mai ales cei din Scărișoara și Horia-Arada.

N'are bani Moșul săracul!

O altă nemulțumire s'a mai iscat și din felul cum au fost vestite comunele să iasă înaintea Comisiei de cercetare, cerută de Moșii păgubiți în pădurile și pășunile moșiei lui Bánffy.

Judecați domnule Director: Cele 11 comune, în frunte cu Răchițele, au primit înștiințarea în ziua de 11 August după amiază, că va sosi Comisia în ziua de 12 August dimineața. D-Voastră știți ce depărtări sunt la munte, pentru a Vă da scama cu ce nesocotință lucrează slujbașii țării, când este vorba să se facă dreptate Moșilor. N'a fost de ajuns această ispravă, ci ne-a fost dat să aflăm, că apărătorul Moșilor d-l senator Amos Frâncu nu a fost citat la sosirea Comisiei, dar a fost invitat și-a sosit împreună cu Comisia avocatul grofului Banffy *Dr. Boilă* din Cluj.

Noi nu știm ce a isprăvit comisia, pentrucă reprezentantul nostru a lipsit, nefiind chemat, și protocol cu Moși nu s'a luat.

Vă rugăm, domnule Director, să înaintați plângerea noastră Ministerului dela București, ca să îndeplinească făgăduința răposatului de veșnică pomenire Ion Brătianu. Să-i fie țărâna ușoară și stăpânii să-i înfăptuiască cuvântul.

Un Moș din Mărgău.

Adevărul cu mâna pe Talmud, în ce privește pe Goimi.

Traducere din „*Brassói Lapok*“ Nr. 198 (31 August 1928):

„Un pretins profesor cu permisul ministrului Duca a aranjat scandal antisemit în Brașov. Cu poliție cu tot 15 oameni au fost prezenți în adunarea antisemită din Brașov. După cum afirmă prefectura permisul ministerial e fals“.

„*Brașov. (Dela informatorul ziarului „B. L.“).* Brașovul, scutit până acum de agitații antisemite, a fost teatrul unei adunări antisemite edificatoare. Un domn din Cluj, care se întitulează profesor Popa, cu zile înainte a trâmbițat adunarea, invitând pe curioși într'o cârciumă din Prund. Popa, prezentându-se alaltăeri la prefectură și referindu-se la aceea că are ordin dela ministrul de interne Duca, ca să țină conferințe antisemite în Ardeal, a cerut autorizația adunării. La cererea prefectului Mateescu, Popa a arătat ordinul, care, fiind bănuț de fals, a și fost secvestrat din mâinile profesorului apărător de patrie.

Popa a și abzis de-a mai ține adunarea cu autorizație. Poliția aflând însă de evenimentul ce se gregătea, prefectul (de poliție) Ghinea ieri p. m., a trimis pe comisarul Forescu cu 2 detectivi și cu 2 plutonieri majori ca să oprească adunarea. Când a sosit poliția, congresul întreg era întrunit în număr de 15 cu poliție și cu cârciumar cu tot, dintre cari excepționând pe Popa și pe cei doi studenți clujeni din suită, erau muncitori ce petreceau la un pahar de bere.

Căpitanul de poliție a somat pe Popa ca să părăsească cârciuma, căci fără de permis oficial nici un fel de întrunire nu se poate ținea. Popa s'a supus și a ieșit cu cei 2 studenți în Prund, unde urcându-se pe o ladă a început a atrage la sine pe trecători: Să vină aici cine vrea să audă dreptatea. Cine nu vrea să peară, să-mi asculte cuvântul...

Tocmai soseau muncitorii din ateliere, cari în psychoza cea mare a lui Bălan, au crezut că va fi vorba despre bandit și l-au încunjurat pe prof. Popa. Într'aceasta poliția a mai trimis încă 6 sergenți în Prund, unde Popa își începuse conferința cu frazele cunoscute antisemite, dela omorul ritual la dominația lumii. Lucrătorii primeau cu râsete vicioie observările mai însemnate ale lui Popa, mai târziu însă când profesorul a accentuat că guvernul liberal recunoscând pericolul, dânsul din încredințarea lui Duca ține conferințele, l-au fluerat pe distinsul conferențiar, fiind ascultătorii din opoziție.

Incident mai serios n'a urmat, căci poliția a terminat cu adunarea între ovațiuni furtunoase, conducând pe profesorul la poliție de unde îl escortează de pe teritoriul Brașovului.

Se pune însă întrebarea, că de unde și-a câștigat Popa ordinul ministerului de interne?

Ne temem că actul cel fals într'adevăr Duca l-a subscris, deoarece s'a mai întâmplat astfel de greșeală cu autorizația congresului din Oradea“.

*

Adevărul cu mâna pe cruce și cu inima la Christos, mântuitorul lumii, este următorul:

Încă din 27 Iulie a. c., am cerut autorizație pentru propagandă cu-zistă dela d-l Mateescu prefect al județului Brașov. Am fost refuzat!

La 4 zile aceeaș cerere în scris și pe larg documentată a fost respinsă. În ziua următoare iau cererea adresată ministerului de interne, având ca anexă cererea către prefect cu rezoluția negativă pe ea și o predau, înregistrând-o personal, la destinație. La aceasta până în prezent n'am primit nimic din minister. (*Semnificativ, câtă solitudinē ne poartă guvernul, nouă, antisemiților*).

După trecerea alor peste 3 săptămâni de așteptare conformându-mă strict legii și constituției paragrafilor 5, 25 și 28, nu am mai cerut autorizație, ci am anunțat pe d-l Ghinea, prefect al poliției din Brașov, despre adunarea propusă pe 28 August în sala cea mare a restaurantului (nu cârciumă) Badea din Prund. Nu știu, din uitare, sau din rea voință, d-l Ghinea, primind anunțul la mână, acesta a rămas fără urmă în registrul poliției. Aceeaș zi, acelaș anunț, l-am înmanuat și d-lui prefect al Județului. Aici fiind înregistrat în regulă și primind clauzula:

„Onor. D-lui Ministru de Interne spre a decide“, l-am primit la mână, și l-am dus la Dl. Ministru Duca, care binevoind a mă primi în audiență, am fost trimis la Dl. Subsecretar de Stat Tătărăscu, la Siguranță, unde în ziua următoare mi s'a spus că s'a dat ordin telegrafic D-lui prefect Mateescu în favoarea autorizării adunării fixate pe 28 August la Brașov. În mână n'am primit nimic: deci n'a putut fi nicăiri bănuială de fals; cu atât mai puțin la

prefectură, unde interesându-mă de telegrama ministerială despre adunarea fixată la Braşov (nu autorizaţie pe întreg Ardealul) Dl Prefect însuşi cu telegrama în mână mi-a spus că, da! am voie să țin aceea adunare și că se va îngriji să anunțe despre aceasta Prefectura Poliției.

În ziua aceea, 27 August — nu cu zile înainte, — prin tipărituri mici, — nu prin placate, — împărțite și duse dela om la om, căci noi n'avem fonduri pentru propagandă, am anunțat adunarea pe 28 August etc. Cu o $\frac{1}{2}$ oră înainte de începere, proprietarul restaurantului mă face atent, că poliția l-a avertizat, că deoarece eu n'am nici o autorizație, să nu mă primească în sală dacă nu vrea să poarte consecințele. Fug eu la Prefectura Poliției, unde mi se spune, că ambii domni Prefecți, cu o oră înainte, s'au îndepărtat împreună — probabil în provincie, și că ei n'au nici o știre despre autorizația adunării. Timpul era înaintat, publicul, găsind porțile pentru adunarea în sală închise, se risipia dela poartă, întorcându-se ca dela o moară stricată.

Dându-mi seama de situația creată de dl Prefect de județ al Braşovului, Mateescu, care prin șmecherie și anarchism cerca să-mi zădărnicească adunarea încuviințată prin ordinul telegrafic al ministerului de interne, m'am decis să lucrez astfel ca să iasă la iveală, în toată goli-ciunea sa, șmecheria și anarchismul dlui prefect al jud. Braşov. Am început conferința sub cerul liber, înaintea restaurantului, nu în cârciumă; oamenii ce veneau, nu se mai împrăștiu; am înfierat anarchismul puterii liberale dela Braşov, deci nu-i puteam lăuda pe liberali; din contră am conchis că, dacă și Maniu cu Național-Tărăniștii au avut de-a îndura astfel de șicanări în propaganda lor de idei și în alegeri, nu mă mai miră de loc nemulțumirile lor strigate în lumea mare și cu toate ocaziunile. Anarchia și ilegalitatea de sus e totdeauna prielnică celor ce o suferă, celor de jos. Publicul de opoziție, n'a avut deci de ce să mă fiuere. Din contră, a fost unanim în aprecierea mea și în des-approbarea poliției, care în continuă mă disturbă în vorbire. Aceasta, în cele din urmă mă depărtă dela tribună, care de fapt era o simplă ladă și mă scoase din mulțime.

Acolo i-am întrebat dacă drumul îmi este spre poliție. Mi-au spus că nu. Numai să nu mai vorbesc. Am intrat atunci în restaurantul d-lui Badea. Câți au încăput din oameni, au intrat după mine. Ceilalți au ră-

mas afară, nemișcați, așteptându-mă. Fără să mai întreb pe proprietar, am vorbit câteva vorbe și înăuntru, unde îmi suna autorizația. Și m'au oprit și acolo. Deci zădărniciindu-mi-se adunarea autorizată de ministru și reușindu-mi ca abuzul nerușinat al dlui, acum fost prefect Mateescu, să-l am ca fotografiat, m'am depărtat. Nici închis, nici escortat. *Acesta-i adevărul adevărat și creștinesc în contrazicere cu adevărul talmudist aranjat la adresa noastră a Goimilor*, în ce privește publicațiunea din „Brassoi Lapok“, tradusă mai sus.

Și nu m'ași ocupa cu ea, de-ar ceti-o numai Jidani, dar o cetesc și creștini: Unguri și Români, cari nu pot pătrunde în adâncimea blăstămăției jidovești. Alb ca zăpada, te scoate negru ca bezna. Ce-i bun îl face rău. Ce-i rău, bun; astfel face el opinie publică prin presa liberă, asupra căreia s'a năpustit și în mare parte a acaparat-o pe întreg rotogolul pământului. Numai așa au devenit Max Goldstein și Bujor, atentatorii dela Senat și de airea, martirii neamului, iar adevărate suflete mari și idealisti n'enfrigați, huligani sălbateci.

Săraci popoare creștine, când vă veți deschide ochii să vedeți ticăloșenia și murdăria în care sunteți țăriți prin alimentarea sufletească zilnică, cetind ziare și literatură jidovească? Aud, că Hahamii au

dat blăstăm asupra Jidovilor cari mai citesc „Universul“ — nu știu dacă-i adevărat — de când acesta a dovedit și evidențiat, adevărata fire alui Goldstein și Bujor; fapt însă este, că Jidanii nu-i vezi să citească „Universul“, cu toate că acesta nu-i ziar antisemit, e pur și simplu românesc și cu regret, angajat guvernului; nu atacă pe Jidani, ci numai apără interesele românești, de ei. Românii însă, citesc „Dimineața“ și citesc „Adivorul“ cu miile, cu toate că acestea ne subminează și ne prăgătesc dezastrul național, prin scrierile și narcotizarea noastră, căci sunt jidănești.

Domnule Ministru Duca, n'ai leac, nu pentru stânjenirea presei, ci pentru lecuirea-i și răspunderea celor ce ne ponegresc prin rea voință, falș și minciuni. D-ta mi-ai dat minimul din ce-mi atribue legea și dreptul meu: autorizarea unei adunări publice la Braşov. Ei, ca să Te faci antisemit și eventual să-Ți strice și D-tale și guvernului în zilele acestea grele ale Imprumutului, zic că mi-ai dat autorizație pentru conferințe antisemite p ntru întreg Ardealul.

O poți asta tolera? D-le Ministru! Eu, așa cred, nu poți face altceva. Și tot nu există chestie evreească și pericol evreesc la noi???

Prof. N. Popa
(Cluj).

INFORMAȚIUNI

In mod excepțional și acest număr apare în 16 pagini, în loc de 12.

*

Inscrierea în listele electorale.

Atragem atențiunea organizațiilor L. A. N. C. și bărbaților noștri de încredere, să comunice aderenților noștri ca să-și ceară la primării, înscrierea în listele electorale. Aceste înscrieri se fac în cursul luni Septembrie. Acei care rămân neluați în listele electorale, vor avea de alergat mai mult, după trecerea terminului de înscriere arătat.

*

Problema schimbării numelor.

E una din cele mai importante lucruri a vieții noastre naționale de stat. Și totuși prin venalitatea politicianilor amorali și a indiferenței condamnable a cetățenilor băștinași e complect nesocotită. Consecințele, ce decurg din acest fapt, sunt multiple și neplăcute: între altele am putea cita confuzia, ce produc numele cu aspect românesc înăuntru

țării — și compromiterea prestigiului țării prin afacerile veroase ale unor anumite categorii de cetățeni (ajunși cetățeni români prin grația tratatelor de pace) în afara granițelor. Prototipul reprezentativ al individului, care caută să-și ascundă originea etnică în dosul numelui transformat, este *Jidovul*. Ușurința, cu care ministerul justiției acordă schimbarea numelor străine în nume specific românești, nu merită calificare. Din pilda ce urmează credem, că cititorul își va fi făcut o idee de ansamblu, asupra acestei chestiuni. Funcționarii băncii Marmorosch Blank et Co. mai jos specificați și-au transformat numele pistruiate în nume curat românești:

Berger a devenit francezul Berger;
Feldman a devenit băștinașul Floru;
Zeisel — Zamfirescu;
Zeiner — Zănescu;
Herșcovici — Ericescu;
Levy — Livescu;
Horenstein — Horia.
Fără a mai adăuga ceva.

Cine e Jidanul David Feldman, comerciant în Calea Griviței 24 — București. David Feldman, comerciant jidan domiciliat actualmente în Calea Griviței 24 — București — ocupându-se cu negustoria de materiale de construcție și combustibil, multimilionar — e unul dintre cei mai scârboși paraziți ai Izraelului, procopsiți în timpul războiului din suferințele colective ale Românilor obijduiți de stăpânirea nemțească.

Veșnic rânjind ca o ludă, dă din gură — iar atunci când îi vine la socoteală e impertinent.

Venit acasă în împrejurări misterioase, la câteva zile după ocuparea Bucureștilor de către Germani, și-a desbrăcat hainele militare (întrucât era soldat în armata română) și a intrat în slujba ocupanților ca „indicator” sau mai bine zis spion-iscoadă. În această calitate a jefuit ca în codru, reușind să strângă părălute frumoase.

În anul 1918, pe când Germanii începuseră să se retragă, Jidanul David Feldman a cumpărat dela aceștia pe nimic un vagon cu flanelă — făcând dija „a grosser gheșeft”. Cu toate că a avut o purtare mizerabilă în timpul ocupației dușmane, cu toate că e dezertor din regimentul 14 Pioneri — Vaslui — astăzi sfidează. Vara își plimbă barba la Karlsbad.

Halal de Țara Românească !

*

Reviste primite la redacție

1. „*Observatorul*” No. 5 din Iulie 1928; ce apare în Beiuș, sub îngrijirea Dlui profesor Ioan Teiușanu, are un bogat material cultural, social și religios. În acest număr se găsește și darea de seamă asupra Serbărilor împreunate cu jubileul de 100 ani dela înființarea Liceului „Samuil Vulcan din Beiuș.

2. „*Tribuna Românilor Transnistrieni*” No. 8 și 9 pe Mai și Iunie 1928, ce apare în Chișinău, Str. Mihai Viteazul No. 50, are un interesant material literar din viața fraților noștri Moldoveni de dincolo de Nistru. Recomandăm cu căldură, această revistă, îngrijit redactată, în atențiunea bunilor Români, pentru a o ceti și sprijini. — Reproducem mai jos câteva informațiuni din această revistă, pentru a vedea cetitorii noștri, câtă fericire domnește în Rusia evreosovietică.

Omorirea unui preot moldovean de către Soviete. În comuna Pârâta, raionul Dubăsarii-Nouă a fost împușcat preotul moldovean Teodor Bocsanșchi, pentru ca să bage frica în țărani moldoveni, care nu vor să

dea cereale sovietelor.

Arestarea comuniștilor moldoveni. „B. S.” Toți membri comitetului județean al B. K. P. (partidul comunist din întreaga Rusie) din Republica Moldovenească au fost arestați, fiind invinuiți de ieșiri antisemite și baterea Ovreilor. În legătură cu această chestiune sunt arestate 26 persoane.

Antisemitismul în R. S. S. S. (B. S.) Gazeta evreiască „Zvezda” (Steaua) din Harcov comunică noi cazuri de antisemitism la fabrici. La fabrica din Kiew „Serp molot” (secerea și ciocanul) un grup de lucrători de fer s'a aruncat asupra unui lucrător evreu, silindu-l să plece dela fabrică. Comitetul fabricii n'a găsit de cuviință să se amestece. Cazuri analoage au avut loc în Harcov la fabrica „Lenin”.

3. „*Facla Românească*” No. 28-29 din 5 August 1928, ce apare în București, Str. Vasile Lascăr 24, sub îngrijirea Dlui N. Casian are un material bogat și o fotografie a francmazonilor printre care găsim numeroși Români, uitați de sine, care ocupă servicii importante în administrația țării.

*

Studentii Români se mișcă. Cetim cu plăcere în ziare, că studenții Români, caută să fie de folos poporului din care și ei fac parte, ținând conferințe instructive, morale și practice și înființând biblioteci. Astfel de conferințe s'au ținut în Apoldul de jos, unde s'a înființat și o bibliotecă — apoi o petrecere în Miercurea-băi — și iarăși conferință în Poiana, toate comune fruntașe din județul Sibiu.

Sperăm că și studenții Români din alte județe nu vor rămânea mai pe jos ca cei din Județul Sibiu.

*

Dela organizația județului Cluj a Ligii Apărării Naționale Creștine. Președintele organizației L. A. N. C. a județului Cluj, înțelegând că după unirea sărbătorită la Iași trebuie strânse rândurile aderenților noștri fără nici o zăbavă, a trimis tuturor fruntașilor din comunele județului următoarea adresă:

Stimate Domn,

Liga Apărării Naționale Creștine întărindu-se prin Unirea sărbătorită la Iași, în sfânta zi de Rusalii și pornind la muncă pentru propagandă și organizare, așa încât alegerile generale să ne găsească bine pregătiți, Vă rugăm să ne comunicați

dacă mai putem să ne răzimăm pe sprijinul D-voastră politic, ca fruntaș în sat și om al nostru de încredere.

Dacă și astăzi, când poporul român poartă tot mai greu jugul jidănesc, mai sunteți părtaș la lupta noastră contra Jidanilor și a politicienilor jidoviși, atunci Vă rugăm să binevoiți a complecta și semna alăturatul formular și a ni-l trimite fără întârziere, la redacția revistei noastre „Infrățirea Românească” din Cluj, str. Bob No. 7.

Cu distincție stimă :

Președinte : I. C. CĂTUNEANU.

Secretar : Dr. A. ISTRATE

Iată textul formularului :

Domnule Președinte,

Subsemnat..... născut.....
în comuna..... județul.....
la anul....., de confesiune.....
starea civilă..... cu domiciliul
în comuna..... str.
nr..... de profesiune..... am
onoare a Vă ruga să binevoiți a mă
inscrie
considera și pe mai departe înscris
în Liga Apărării Naționale Creștine, organizația județului Cluj.

Totodată declar prin aceasta că voi fi credincios principiilor organizației L. A. N. C., că voi respecta statutul și regulamentul ei și că voi executa dispozițiile luate de conducerea L. A. N. C.

Primiți d-le Președinte asigurarea deosebitei mele stime și considerațiuni

..... la 19.....

Recomandăm :

D-Sale

D-lui Președinte al organizației
L. A. N. C.

CLUJ.

Doritorii (locuitori ai județului Cluj) a se înscrie în L. A. N. C., organizația județului Cluj, vor cere organizației (str. Bob nr. 7) acest formular și completat îl vor înainta pe adresa numită.

Români! Înșirați-Vă sub steagul L. A. N. C.